

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Finanční hospodaření města Pelhřimova
Financial management of the town of Pelhřimov

Mgr. Luboš Sýkora

Plzeň 2016

Zadání práce

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Finanční hospodaření města Pelhřimova“

Vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne

.....

podpis autora

Poděkování

Chtěl bych tímto poděkovat panu Ing. Karlu Karlovcovi, vedoucímu mé bakalářské práce, za jeho odbornou pomoc a čas, který mi při psaní práce věnoval.

Obsah

Úvod.....	7
1. Územní samosprávné celky a jejich financování	8
1.1 Charakteristika územních samosprávných celků	9
1.2 Samostatná a přenesená působnost obce	10
1.3 Rozdělení obcí.....	11
1.4 Orgány základní územní samosprávy	12
1.5 Příspěvkové organizace a organizační složky	15
1.6 Rozpočet	15
1.6.1 Rozpočtová skladba obecních rozpočtů	16
1.6.2 Příjmy obce.....	18
1.6.3 Výdaje obce	20
1.6.4 Rozpočtový proces obce.....	21
1.6.5 Finanční analýza	23
2. Město Pelhřimov a jeho současná finanční situace	24
2.1 Historie města.....	24
2.2 Současnost města	26
2.3 Současná finanční situace města Pelhřimova.....	28
3. Finanční analýza hospodaření města Pelhřimova	31
3.1 Příjmy.....	31
3.1.1 Daňové příjmy.....	32
3.1.2 Nedaňové příjmy	34
3.1.3 Kapitálové příjmy	38
3.1.4 Přijaté transfery	40
3.2 Výdaje	42
3.2.1 Výdaje na zemědělství a lesní hospodářství.....	44
3.2.2 Výdaje na průmyslové a ostatní odvětví hospodářství	45
3.2.3 Výdaje na služby pro obyvatelstvo	46
3.2.4 Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti	49
3.2.5 Výdaje na obranu, bezpečnost a právní ochranu.....	50
3.2.6 Výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby.....	51

4. Zhodnocení současného stavu hospodaření.....	54
4.1 Srovnání příjmů.....	56
4.2 Srovnání výdajů.....	57
5. Návrh pro zlepšení hospodaření města	60
5.1 Plánování rozpočtu.....	60
5.2 Domov pro seniory.....	61
5.3 Cyklotrasy.....	63
Závěr	65
Seznam tabulek.....	67
Seznam obrázků	68
Seznam použitých zkratk.....	69
Seznam použité literatury	70
Seznam příloh	74

Úvod

Tématem bakalářské práce je „Finanční hospodaření města Pelhřimova“. Cílem této práce je analyzovat hospodaření města v letech 2011-2014 a navrhnout opatření, která povedou ke zlepšení v následujících letech. Práce je rozdělena do pěti kapitol.

První kapitola charakterizuje územní samosprávné celky v České republice se zaměřením na obec. Jsou zde definovány typy obcí, jejich působnost, orgány obce a jejich pravomoci. Následuje popis rozpočtu jako hlavního nástroje obce při finančním hospodaření, jeho sestavování a rozdělení na příjmovou a výdajovou část. Ke zpracování této kapitoly byla použita odborná literatura, která se zabývá problematikou územních samosprávných celků, a příslušné zákony a vyhlášky.

Druhá kapitola představuje nejprve město Pelhřimov po stránce geografické, demografické a historické. Následuje pohled do současnosti města, kde jsou představeny orgány obce, městem zřízené příspěvkové organizace, výbory, komise a sdružení, jejichž je město členem. Kapitola je zakončena přehledem současné finanční situace.

Třetí kapitola detailně popisuje a analyzuje finanční hospodaření města Pelhřimova podle druhového třídění rozpočtové skladby na příjmové straně a podle funkčního třídění na straně výdajů.

Čtvrtá kapitola hodnotí současný stav hospodaření města Pelhřimova na základě zjištění z předchozích kapitol ve srovnání s typově podobnými městy Kraje Vysočina, a to s Havlíčkovým Brodem a Žďárem nad Sázavou.

Pátá kapitola je vlastním přínosem bakalářské práce. Na základě popsanych skutečností ve druhé, třetí a čtvrté kapitole předkládá návrhy vedoucí ke zlepšení hospodaření města Pelhřimova, což je cílem práce.

1. Územní samosprávné celky a jejich financování

Hospodaření územní samosprávy se utvářelo společně s vývojem státu. Již Rakousko-uherská říšská ústava z roku 1849 stanovuje, že základem svobodného státu je svobodná obec. Ústava z roku 1867 určuje v Čechách a na Moravě tříступňovou soustavu územní samosprávy ve formátu obec, okres, země a rozlišuje vlastní a přenesenou samosprávu. V rámci samosprávy přenáší na obce různé povinnosti zvláště v oblasti vedení matrik a školství. (Peková, Finance územní samosprávy, 2011)

První Československá ústava z roku 1918 navazuje na tříступňovou územní samosprávu Rakousko-Uherska a decentralizuje kompetence ze státu na obce především v oblasti výdajů, ovšem bez zajištění dostatečných příjmů. Tento způsob však vede k zadlužování obcí, proto je zaveden tzv. Státní dozor. Obce v meziválečném období jsou financovány především z výnosů obecního majetku, dále pak z obecních podniků, teprve potom ze státního přidělu, který je řešen nejen financemi, ale i v naturáliích. Do obecní pokladny plynou následující poplatky: vodné, stočné, za odvoz popela, za používání veřejného prostranství, hřbitovní, ze staveb, za domovské právo, dále pak poplatky za auta, dopravu, nápoje, maso, energii, psa a již v té době i poplatek z přepychu. (Peková, Finance územní samosprávy, 2011)

V roce 1949 byl majetek obcí znárodněn a byl jim pouze svěřen do správy. Tímto došlo k zásadnímu porušení jednoho z významných prvků fungování územní samosprávy. Zůstává sice stále tříступňová územní samospráva ve formátu místní (městský) národní výbor, okresní národní výbor a krajský národní výbor, ovšem dílčí rozpočty národních výborů se staly součástí rozpočtu ministerstva vnitra. Národní výbory přestaly být zodpovědné za příjmy do obecního rozpočtu. Obce přebraly většinu povinností, které dosud zajišťovaly soukromé podniky nebo družstva: údržbu ulic, bytové hospodářství, opravy, průmyslovou a řemeslnou výrobu, stavební podniky pro místní potřebu a další. Obce zřizovaly komunální podniky, které zajišťovaly například čištění města, údržbu zeleně, pohřby, lázeňské služby a jiné. (Peková, Finance územní samosprávy, 2011)

Až po roce 1989 došlo nově k decentralizaci, dekoncentraci a deetatizaci územní samosprávy. Obec se stává samostatnou právní osobou a samostatným ekonomickým subjektem. Od roku 1990 se rozpočty obcí staly důležitou součástí rozpočtové soustavy ČR. Od roku 2001, po obnovení krajské územní samosprávy, do rozpočtové soustavy

přibyly i krajské rozpočty. Celkem bylo vytvořeno 14 vyšších územních samosprávných celků včetně Prahy. Na konci roku 2002 byly zrušeny okresní úřady a jejich kompetence byly převedeny na obce s rozšířenou působností a na krajské úřady. V současné době je Česká republika unitárním státem s dvoustupňovou územní samosprávou. (Peková, Finance územní samosprávy, 2011)

1.1 Charakteristika územních samosprávných celků

Dvoustupňová územní samospráva České republiky se dělí na:

- kraj (vyšší územní samosprávný celek),
- obec (základní územní samosprávný celek).

„Územní samosprávné celky můžeme definovat jako územní jednotky státu a jako společenství občanů, kteří na příslušném území žijí. Tato společenství vykonávají veřejnou správu: jednak mají právo na samosprávu (realizují samostatnou působnost), jednak se jim prostřednictvím zákonů částečně svěřuje výkon státní správy (v rámci přenesené působnosti). Výkon samosprávy a státní správy územními samosprávnými celky bývá označován jako spojený model veřejné správy.“ (Vavrochová, 2012, s. 10)

Česká republika se dělí na 14 vyšších územních samosprávných celků, z nichž je 13 krajů a hlavní město Praha. Ústava České republiky definuje právní základ těchto správních celků, který je dále upraven zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích a zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze a zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích.

Podle zákona je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů. Každá obec patří do nějakého kraje.

Charakteristickými znaky obce jsou:

- vlastní území,
- vlastní obyvatelstvo – občané žijící na území obce,
- právní subjektivita – obec je veřejnoprávní korporací,
- vlastní majetek – ekonomická samostatnost,
- výkon veřejné správy – oblast samosprávy a státní správy. (Zákon č. 128)

Každá část území České republiky je součástí území některé obce. Obec má jedno nebo více katastrálních území. Sousední obce se mohou slučovat, nebo připojit k jiné obci.

Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a je v obci hlášena k trvalému pobytu.

Občan obce, který dosáhl věku 18 let, má právo aktivně se podílet na samosprávě obce:

- může volit a být volen do zastupitelstva obce a hlasovat v referendu,
- vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva obce,
- vyjadřovat se k návrhu rozpočtu a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok,
- nahlížet do rozpočtu obce,
- požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samosprávy,
- podávat orgánům obce návrhy, podněty a připomínky.

Občanem obce může být i cizí státní příslušník, který je v obci hlášen k trvalému pobytu, ovšem bez možnosti být voleni do funkce starosty a místostarosty.

1.2 Samostatná a přenesená působnost obce

Samostatná působnost obce znamená, že obecní záležitosti jsou spravovány vlastním jménem, vlastními prostředky a na vlastní zodpovědnost. (Vavrochová, 2012)

Obec spravuje především oblast zdraví, vzdělání, bydlení, kultury, dopravy a další. Může zakládat obchodní společnosti, zřizovat obecní policii, neziskové organizace, příspěvkové organizace a organizační složky. (Zákon č. 128)

Přenesená působnost obce může být v různém rozsahu, rozlišujeme obce základního typu (pověření I. stupně), obce s pověřeným obecním úřadem (pověření II. stupně) a obce a rozšířenou působností (pověření III. stupně). Každá obec vykonává přenesenou působnost v základním rozsahu. Obce s pověřeným obecním úřadem a rozšířenou působností vykonávají rozsah přenesené působnosti také na spádové obce jejich správního obvodu. (Vavrochová, 2012)

Výkonem přenesené působnosti se rozumí především vydávání nařízení obce, vydávání občanských, řidičských průkazů a cestovních dokladů, dále pak zajišťování voleb do

místního zastupitelstva, do zastupitelstva kraje, do Parlamentu České republiky a do Evropského parlamentu. (Provazníková, 2009)

1.3 Rozdělení obcí

Zákon č. 128 rozlišuje základní územní samosprávné celky na obce, které nejsou městy, městy, městyse a statutární města. Zákon č. 314/2002 Sb. stanovuje zvláště obce s pověřeným obecním úřadem a s rozšířenou působností. (Zákon č. 314)

Obec, která nemá status města, není zákonem blíže specifikována.

Obec s pověřeným obecním úřadem a obec s rozšířenou působností jsou vyjmenovány v zákoně a vykonávají samosprávu v šíři uvedené v zákoně.

Městys se svým významem řadí mezi obec a město, není však mezistupněm mezi obcí a městem, ale jedná se o titul obce, která byla městysem před dnem 17. května 1954 a nově podala žádost předsedovi Poslanecké sněmovny o užívání titulu městys. Předseda Poslanecké sněmovny pak určí datum, od které může obec tento titul užívat. Z hlediska územní samosprávy je městys obvykle obec s pověřeným obecním úřadem nebo s rozšířenou působností.

Město je specifickým typem obce, která má alespoň 3 000 obyvatel, pokud tak stanovil předseda Poslanecké sněmovny. Od obce se liší především vyšší mírou samosprávy, rozlohou a počtem obyvatelstva. Město je obvykle kulturním, vzdělávacím a obchodním centrem pro blízké okolí. (Vavrochová, 2012)

Statutární město se od města liší především rozlohou a počtem obyvatelstva. Území statutárního města se může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy. Počet statutárních měst v ČR je 25. Zákon 128 je taxativně vyjmenovává.

Statutárními městy jsou Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav a Prostějov. Největším statutárním městem, co se počtu obyvatel týká, je Brno, které má 377 305 obyvatel, nejmenším pak Mladá Boleslav, která má 38 494 obyvatel. Co se rozlohy katastru obce týče, opět největším statutárním městem je Brno 230,19 km², rozlohou nejmenší ze statutárních měst jsou Teplice s rozlohou 23,77 km², což je mnohem méně než celá řada měst v ČR. (Ministerstvo vnitra, 2015)

Hlavní město Praha a jeho postavení je upraveno speciálním zákonem č. 131/2000 Sb., o hlavním městě. Úkoly patřící do samosprávy hlavního města Prahy plní hlavní město Praha v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem a v rozsahu odpovídajícím potřebám hlavního města Prahy. Dělí se povinně na městské části, které nejsou pouhé organizační jednotky, jako je tomu u statutárních měst, ale mají vlastní rozpočet a hospodaří s ním podle stanoveného zákona. (Vavrochová, 2012)

Hlavní město Praha je zároveň nejpočetnějším městem ČR s 1 117 063 obyvateli, a také největší katastrálně s rozlohou 496,09 km². (Ministerstvo vnitra, 2015)

1.4 Orgány základní územní samosprávy

Zastupitelstvo je vrcholným orgánem obce. Jedná se kolektivní orgán, který vzešel z voleb do místní samosprávy a je mu svěřena především kompetence v oblasti hospodaření obce. Tento orgán je zakomponován i v ústavě. Počet zastupitelstva se řídí dle zákona o obcích, a to zejména podle počtu obyvatel a podle velikosti území. Zákon dává možnost volby počtu členů v uvedeném rozmezí dle počtu obyvatelstva, což znázorňuje tabulka.

Tab. č. 1: Počty členů zastupitelstva

Počet obyvatel v obci	Počet členů zastupitelstva
< 500	5 až 15
> 500 až 3 000	7 až 15
> 3 000 až 10 000	11 až 15
> 10 000 až 50 000	15 až 35
> 50 000 až 150 000	25 až 45
> 150 000	35 až 55

Zdroj: Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Členové zastupitelstva mohou být uvolnění, to znamená, že jsou ve funkci neustále a organizují si čas dle potřeb občanů a po dobu výkonu funkce jsou uvolnění ze svého pracovního poměru a mají nárok na měsíční odměnu. Oproti tomu neuvolněný člen zastupitelstva i po zvolení zůstává nadále ve stávajícím pracovním poměru a měsíční odměna za práci v zastupitelstvu mu může být poskytnuta.

Pravomoci zastupitelů:

- právo iniciativy – mohou předkládat orgánům obce návrhy k projednání,

- právo interpelace – mohou vznášet dotazy, připomínky a podněty radě obce, na předsedy výborů a statutární orgány právnických osob a organizačních složek zřízených obcí,
- právo na informace – mohou získávat informace od zaměstnanců obce ve věcech souvisejících s výkonem jejich funkce.

Povinnosti zastupitelů:

- účastnit se zasedání zastupitelstva,
- plnit úkoly související s funkcí zastupitele a vystupovat tak, aby nebyla ohrožena vážnost funkce,
- hájit zájmy občanů, které zastupuje,
- oznamovat možný střet zájmů. (Vavrochová, 2012)

Zastupitelstvo obce povinně zřizuje finanční a kontrolní výbor, který má lichý počet členů. Finanční výbor kontroluje hospodaření s majetkem a financemi a kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady a dodržování právních předpisů. Pokud je to podle zákona nutné, pak zastupitelstvo zřizuje i výbor pro národnostní menšiny. Zastupitelstvo může zřídit v částech obce i osadní výbory, které mají oprávnění vyjadřovat se k rozpočtu obce a rozvoji místní části obce. (Zákon č. 128)

Rada města je výkonný orgán obce a volí si ji sami zastupitelé, kterým se zodpovídá. Není volena pouze v menších obcích, které mají méně než 15 zastupitelů, tam její pravomoc vykonává starosta. Počet členů rady je lichý, minimálně 5 a nejvýše 11. Rada obce má následující pravomoci:

- připravuje návrhy zastupitelstvu a zabezpečuje plnění usnesení zastupitelstva,
- zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu,
- je zřizovatelem nebo zakladatelem právnických osob a organizačních složek obce,
- rozhoduje ve věcech obchodních společností založených obcí,
- vydává nařízení obce,
- řeší připomínky zastupitelstva a podněty,

- rozděluje pravomoci v obci, jmenuje vedoucí odborů a zřizuje komise, které pak plní funkci iniciativní a poradní a stává se výkonným orgánem s přenesenou působností,
- kontroluje plnění samosprávy,
- stanovuje počet zaměstnanců obecního úřadu,
- ukládá pokuty,
- uzavírá nájemní smlouvy,
- stanovuje pravidla petic a stížností,
- schvaluje organizační řád, účetní závěrky obcí zřízení příspěvkové organizace,
- plní úkoly stanovené zvláštním zákonem. (Zákon č. 128)

Starosta zastupuje obec navenek. U statutárních měst a hlavního města Prahy se jedná o primátora. Starostu a místostarosty volí zastupitelstvo obce ze zvolených zastupitelů. Starosta předsedá zasedání zastupitelstva a rady obce, zajišťuje přezkoumání hospodaření obce, čili audit, jmenuje a odvolává tajemníka, případně plní jeho funkci, pokud tajemník není jmenován a je zodpovědný za informování veřejnosti ve věci činnosti obce. (Zákon č. 128)

Funkci **tajemníka** zřizují města a obce s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem povinně, pro ostatní obce je tato funkce dobrovolná. Tajemník je zaměstnancem obce, mezi jeho povinnosti patří plnit úkoly uložené zastupitelstvem, radou nebo starostou, plní funkci zaměstnavatele zaměstnancům obecního úřadu, vydává interní řády a směrnice a účastní se zasedání zastupitelstva a rady s poradním hlasem. (Zákon č. 128)

Obecní úřad (magistrát) tvoří starosta (primátor), místostarostové, tajemník a další zaměstnanci, v čele je starosta. Obecní úřad vykonává v rámci samostatné působnosti úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo nebo rada obce, dále pak pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti a rozhoduje v rámci povinností uložených dle zákona o obcích. V rámci přenesené působnosti vykonává povinnosti uložené zákonem, především v oblasti organizační, technické a administrativní. Vedoucím úřadu je tajemník (případně starosta, není-li tajemník ustanoven). Úřad se dělí na odbory a oddělení, například odbor komunálních služeb, živnostenský, vnitřních věcí, stavební, životního prostředí, sociálních věcí, investic a další. (Vavrochová, 2012)

1.5 Příspěvkové organizace a organizační složky

Veřejné statky jsou v ČR převážně zajišťovány přes veřejný sektor a mnohé z nich právě přes územní samosprávné celky. Převážně pro zajištění čistého veřejného statku může obec založit organizační složku nebo příspěvkovou organizaci, zřizují se zejména v odvětvích justice, bezpečnostních složek, vědy, vzdělávání a výzkumu, zdravotnictví, sociálních služeb, kultury, informačních systémů a ochrany životního prostředí.

Příspěvkové organizace mají svou právní subjektivitu a zapisují se tedy do obchodního rejstříku. Mají svůj vlastní rozpočet, v rámci kterého se snaží pokrýt náklady svými příjmy, od zřizovatele však obvykle dostávají příspěvky na provoz a na případné investice. Uživatelé služeb příspěvkových organizací platí obvykle příspěvkové organizaci poplatek.

Organizační složky obvykle poskytují bezplatnou službu obyvatelům územního samosprávného celku, jsou napojeni na rozpočet zřizovatele a nejsou samostatnou účetní jednotkou, vedou peněžní deník, kde zaznamenávají své příjmy a výdaje. Organizační složky jsou zřízeny zřizovací listinou a nemají právní subjektivitu. (Peková, Finance územní samosprávy, 2011)

1.6 Rozpočet

Rozpočtová soustava ČR je velmi členitá a mezi jednotlivými články rozpočtové soustavy dochází k různým finančním tokům. Na státní rozpočet navazují rozpočty krajů, rozpočty obcí, rozpočty státních podniků, veřejnoprávních organizací, rozpočty státních fondů a jiné, proto je nutné dodržovat určitá pravidla platící jak pro státní, tak i pro obecní rozpočet. Rozpočtové zásady jsou:

- zásada každoročního sestavování a schvalování,
- zásada reálnosti a pravdivosti,
- zásada úplnosti, jednotnosti a průhlednosti,
- zásada dlouhodobé vyrovnanosti,
- zásada efektivnosti, hospodárnosti a účinnosti,
- zásada publicity. (Peková, Veřejné finance, 2011)

Některé veřejné statky jsou efektivněji zabezpečeny přímo přes státní rozpočet, jako třeba zdravotnictví, energetika, školství), jiné je vhodnější svěřit do rozpočtu územní samosprávě. (Pařízková, 2008)

„Státní rozpočet plní funkce alokační, redistribuční a stabilizační, které vycházejí z obecných funkcí veřejných financí. Redistribuční a stabilizační funkce je stále doménou státního rozpočtu. Je to dáno tím, že rozhodující nástroje redistribuce a stabilizace ekonomiky má v rukou stát, jsou zpravidla uzákoněny, rozhoduje o nich tudíž z velké části zákonodárny sbor.“ (Peková, Veřejné finance, 2011, s. 123)

Rozpočty územní samosprávy plní především funkci alokační. Výdaje jsou používány na zabezpečení potřeb veřejného sektoru. Redistribuční funkce obecních rozpočtů není příliš objemná. (Peková, Veřejné finance, 2011)

Rozpočet obce můžeme definovat jako decentralizovaný peněžní fond, který je tvořen, rozdělován a používán především na principu nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti, ostatně jako veřejné finance obecně. Hospodaření obce lze zjednodušeně představit jako stav peněžních prostředků na začátku roku, k tomu se přičtou příjmy a odečtou výdaje během roku a pokud je výsledný stav peněžních prostředků na konci roku plusový, pak obec hospodaří s přebytkovým rozpočtem, pokud je minusový, pak obec hospodaří s deficitním rozpočtem. V dlouhodobém horizontu by se mělo jednat o vyrovnaný rozpočet. Hospodaření obce podléhá ze zákona povinnému auditu, tím je nastavena kontrolní funkce. Rozpočet obce se skládá z příjmů a výdajů, které se vztahují k samosprávě a výkonu přenesené působnosti a dále pak z finančních vztahů s veřejným sektorem, podnikatelskými subjekty, státnímu rozpočtu, okolním obcím a dalším subjektům, například bankám. (Nahodil, 2009)

1.6.1 Rozpočtová skladba obecních rozpočtů

Rozpočtová skladba je jednotná klasifikace třídění příjmů a výdajů rozpočtu podle schválených zásad a pravidel tak, aby byla jasná, jednoduchá, přehledná a umožnila srovnání v čase a srovnání s jinými rozpočty. Zásady třídění rozpočtové skladby jsou tyto:

- **zásada jednotnosti a závaznosti**, v obecním rozpočtu nejsou samozřejmě zastoupeny všechny druhy příjmů a výdajů,

- **zásada stability** třídění rozpočtů je důležitá především z makroekonomického hlediska,
- **zásada srozumitelnosti**,
- **zásada kompatibility** je důležitá hlavně kvůli mezinárodním statistickým standardům. (Pařízková, 2008)

V ČR se využívá pro rozpočtovou skladbu následující třídění:

- **odpovědnostní** se vztahuje ke státnímu rozpočtu a vyjadřuje odpovědnost vůči správcům jednotlivých kapitol; toto třídění je pro obce nepovinné, užívá se hlavně pro státní rozpočet; v rozpočtech územních samosprávních celků se všechny kapitoly neobjeví,
- **druhové** je rozděleno na příjmy a výdaje tak, aby bylo propojené s účetnictvím; toto třídění je základním systémem pro třídění rozpočtové skladby; následující tabulky č. 2 a č. 3 zobrazují kritéria a okruhy tohoto třídění,

Tab. č. 2: Kritéria druhového třídění

Kritéria druhového třídění	
Inkaso	Platba
Nenávratná	Návratná
Běžná	Kapitálová
Domácí	Zahraniční
Povinná	Dobrovolná
Aktiva	Pasiva
Rozpočtová politika	Řízení likvidity

Zdroj: Peková, *Veřejné finance, 2011, zpracování vlastní*

Tab. č. 3: Obecné okruhy druhového třídění

Obecné okruhy druhového třídění		
Třída 1	Daňové příjmy	Vlastní příjmy
Třída 2	Nedaňové příjmy	
Třída 3	Kapitálové příjmy	
Třída 4	Přijaté dotace	Přijaté dotace
Třída 5	Běžné výdaje	Výdaje
Třída 6	Kapitálové výdaje	
Třída 7	Třída byla zrušena	Zrušeno
Třída 8	Financování	Financování

Zdroj: Peková, *Veřejné finance, 2011, zpracování vlastní*

- **odvětvové** je rozděleno podle účelu použití finančních prostředků na veřejnou spotřebu; je rozděleno do šesti skupin, které znázorňuje následující tabulka,

Tab. č. 4: Odvětvové třídění

Odvětvové třídění	
1. skupina	Zemědělství a lesní hospodářství
2. skupina	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
3. skupina	Služby pro obyvatelstvo
4. skupina	Sociální věci a politika zaměstnanosti
5. skupina	Bezpečnost státu a právní ochrana
6. skupina	Všeobecná veřejná správa a služby

Zdroj: Peková, *Veřejné finance, 2011, zpracování vlastní*

- **konsolidační** umožňuje vyloučit duplicity, které vyplývají z dotačních finančních vazeb rozpočtové soustavy na základě interních transferů mezi fondy a korekcí příjmů a výdajů. (Peková, *Veřejné finance, 2011*)

1.6.2 Příjmy obce

Příjmy obecního rozpočtu lze jednoduše rozdělit na návratné a nenávratné. Jak z rozdělení vyplývá, návratné příjmy jsou dočasné a obec je bude muset za určitých podmínek splatit. Jedná se o úvěry a půjčky. Nenávratné příjmy lze rozdělit na daňové, nedaňové, kapitálové a na přijaté dotace. (Peková, *Finance územní samosprávy, 2011*)

Příjmy rozpočtu obce definuje zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Nejdůležitějším zdrojem obecních rozpočtů, dle druhových tříd, jsou z hlediska objemu **daňové příjmy**. Tyto příjmy se skládají z následujících daní:

- **svěřené daně** patří výlučně do správy obecních rozpočtů; do této kategorie patří například celý výnos daně z nemovitosti,
- **sdílené daně** neplynou do obecního rozpočtu celé, ale pouze jejich část; tyto daně sdílí obecní rozpočet se státním; jedná se o daně, jejichž výše se v průběhu let mění; uvedená část výnosu je platná pro roky 2013-2015:
 - část celostátního hrubého výnosu daně z příjmů fyzických osob (DPFO),
 - 22,87 % z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků,

- 23,58 % z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby,
 - 23,58 % z 60 % z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti,
 - 23,58 % z celostátního hrubého výnosu daně z příjmů právnických osob (DPPO),
 - 20,83 % výnosu daně z přidané hodnoty, (Zákon č. 250 a MF, 2013)
- **místní poplatky** nejsou přímo daní, ale mají daňový charakter; zákon o místních poplatcích povoluje vybírat určité poplatky, které však nejsou pro obec povinné:
 - poplatek ze psů,
 - poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt,
 - poplatek za užívání veřejného prostranství,
 - poplatek ze vstupného,
 - poplatek z ubytovací kapacity,
 - poplatek za povolení k vjezdu do vybraných míst,
 - poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů,
 - poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace,
 - doplatky zrušených místních poplatků, (Zákon č. 250 a Vyhláška č. 323)
- **správní poplatky** také nejsou v zákoně definovány jako daň, ale obdobně jako místní poplatky mají charakter daně; zákon o správních poplatcích přesně definuje správní poplatky, které obce v rámci přenesené působnosti vybírají od poplatníků; poplatky za správní úkony jsou dány sazebníkem, který je součástí zákona, jedná se například o poplatek za ověření podpisu, nahlédnutí do matriky, za vydání občanského průkazu s kontaktním elektronickým čipem. (Peková, Finance územní samosprávy, 2011)

Nedaňové příjmy do obecního rozpočtu může obec ovlivňovat svou hospodářskou činností. Sem patří:

- příjmy z pronájmu obecního majetku,
- příjmy od organizačních složek a právnických osob založených obcí,
- podíl na zisku podniků zřízených obcí,
- dividendy z akcií, přijaté úroky,
- přijaté sanační pokuty. (Peková, Veřejné finance, 2011)

Kapitálové příjmy jsou finanční příjmy získané prodejem dlouhodobého majetku obce a prodejem akcií a majetkových podílů. Tyto příjmy se obvykle neopakují, jedná se o jednorázově získané finanční prostředky. (Peková, Veřejné finance, 2011)

Přijaté dotace slouží obecně jako finanční prostředky k vyrovnanosti rozpočtu, protože daňové a nedaňové příjmy nedostačují. Přijaté dotace mohou být nárokové ze zákona nebo nenárokové. Nárokové dotace se vztahují převážně k přenesené působnosti obce a jsou každoročně schvalovány zákonem o státním rozpočtu. Nenárokové dotace získávají obce na základě žádosti z vypsání grantů. Dotace jsou získávány ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z fondů krajů či jiných obcí a v neposlední řadě od roku 2004 i ze strukturálních fondů Evropské unie. Jsou to:

- běžné neinvestiční dotace účelové a neúčelové,
- kapitálové investiční transfery účelové a neúčelové.

Do příjmů rozpočtu obce patří také **financování**, které se dělí na příjmy:

- návratné, to jsou přijaté splátky půjček a ostatní příjmy,
- nenávratné, to jsou přijaté střednědobé a dlouhodobé úvěry a příjmy z emise komunálních obligací. (Peková, Veřejné finance, 2011)

1.6.3 Výdaje obce

Výdaje rozpočtu obcí tvoří:

- závazky z plnění povinností uložených zákony,
- výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti (péče o majetek a jeho rozvoj),
- výdaje spojené s výkonem státní správy v rámci přenesené působnosti,

- závazky ze smluvních vztahů,
- závazky v rámci spolupráce s jinými subjekty,
- úhrada přijatých půjček a úvěrů a úroků z nich,
- výdaje na emise dluhopisů,
- výdaje na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec, jiné výdaje jako například dary, příspěvky na humanitární účely. (Zákon č. 250 a Pařízková, 2008)

Výdaje obce lze rozdělit podle tříd na běžné a kapitálové, samostatnou kapitolou je pak zvláštní financování.

Běžné výdaje pokrývají neinvestiční hospodaření obcí, tedy mzdy a platy zaměstnanců obce včetně povinných odvodů, dále výdaje na běžný provoz úřadu jako je spotřebovaný materiál, energie, nájmy a výdaje na organizační složky a podniky založené nebo řízené obcí. Řadí se sem také sociální dávky, sankce za porušení rozpočtové kázně, placené pokuty a úroky a poskytnuté dary. (Peková, Veřejné finance, 2011)

Kapitálové výdaje zahrnují veškeré investice na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku obce, organizačních složek obce a investičních příspěvků právnických osob založených nebo řízených obcí, dále výdaje na nákup cenných papírů. (Peková, Veřejné finance, 2011)

Výdaje v oblasti zvláštního **financování** se dělí stejně jako příjmy na:

- nenávratné, to jsou například splátky úvěrů,
- návratné, to jsou investiční půjčky rozličným subjektům za účelem zhodnocení vlastních finančních prostředků. (Peková, Veřejné finance, 2011)

1.6.4 Rozpočtový proces obce

Základem rozpočtového procesu je zvolení hlavních priorit obce, od kterých se odvíjí sestavení rozpočtového výhledu a rozpočtu, jeho schválení, případné úpravy, hospodaření během rozpočtového období, průběžná kontrola a na konec vyhodnocení a zdůvodnění hospodaření. Rozpočtový proces má několik fází. (Lorenc, 2014)

Ročnímu obecnímu rozpočtu předchází tzv. **rozpočtový výhled**, který slouží ke střednědobému plánování a sestavuje se zpravidla na dva až pět let následujících po roce,

na který se sestavuje roční rozpočet. Rozpočtový výhled je pro hospodaření obce důležitý ze dvou pohledů. Především z pohledu přesahu volebního období zastupitelstva. Rozpočet je sice nástrojem prosazování politických cílů, ale neměl by jím být výlučně. Druhý pohled se týká dlouhodobých smluvních vztahů dalších subjektů, které mohou mít určitá práva či povinnosti přesahující jeden roční obecní rozpočet. Sestavování rozpočtového výhledu je pro obce povinné, nemá však přesně danou formu, měl by obsahovat základní údaje o příjmech a výdajích dlouhodobějších závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a investicích. (Pařízková, 2008)

Rozpočtový výhled předchází sestavení vlastního **rozpočtu**, který sice navazuje na státní rozpočet, ale není podmínkou čekat se chválením obecního rozpočtu až po té, co bude chválen státní rozpočet. Po vypracování obecního rozpočtu je nutné jeho **zveřejnění**. Obecní rozpočet je sestaven dle **rozpočtové skladby**. (Lorenc, 2014)

Pokud nastane situace, že rozpočet není schválen před 1. lednem rozpočtového roku, pak se pravidla rozpočtu řídí **rozpočtovým provizoriem**. Provizorium je mimořádný prostředek, kterého se užije například bezprostředně po komunálních volbách, kdy nové zastupitelstvo zásadně nesouhlasí se schváleným rozpočtem předchozího vedení obce nebo po přírodních katastrofách. Pokud je bez vážného důvodu schváleno rozpočtové provizorium, porušuje tím vedení obce základní principy hospodaření. (Lorenc, 2014)

Neprodleně po schválení rozpočtu se provede administrativní úkon zvaný **rozpis rozpočtu**, to je rozepsání rozpočtu do jednotlivých kapitol dle rozpočtové skladby, případně i do podrobnějšího členění. S rozpisem rozpočtu souvisí i sdělení závazných ukazatelů rozpočtu subjektům, které jsou ekonomicky závislé na rozpočtu, například příspěvkové organizace. Následuje **hospodaření podle rozpočtu** a jeho pravidelná, systematická a úplná **kontrola**. V průběhu rozpočtového období je možné provádět **změny rozpočtu** formou rozpočtových opatření. Může se jednat o následující změny:

- organizační změny, např. zřízení nové příspěvkové organizace,
- metodické, např. nové legislativní opatření,
- věcné, např. neočekávané zvýšení cen energie. (Lorenc, 2014)

Po skončení rozpočtového období vypracuje finanční odbor **závěrečný účet**, který obsahuje skutečné údaje o plnění rozpočtu jak na straně příjmů, tak na straně výdajů.

Hospodaření obce je dle zákona nutné nechat přezkoumat **auditem**, a to buď krajským úřadem, nebo auditorem. Návrh závěrečného účtu se obvykle projedná ve finančním výboru a poté je zveřejněn. Projednání závěrečného účtu a jeho zveřejnění je nutné vykonat do 30. června následujícího roku a je uzavřeno vyjádřením souhlasu bez výhrad nebo souhlasu s výhradami. (Zákon č. 250 a Lorenc, 2014)

1.6.5 Finanční analýza

Finanční analýza je soubor činností, na základě kterých lze zjistit a komplexně vyhodnotit finanční situaci analyzovaného subjektu. Měla by odhalit slabé a identifikovat silné stránky subjektu a rozpoznat jeho zdraví. Finanční analýza používá především veřejně dostupné údaje z minulosti, aby na jejich základě mohla pomoci s rozhodováním ohledně budoucnosti. (Management mania, 2013)

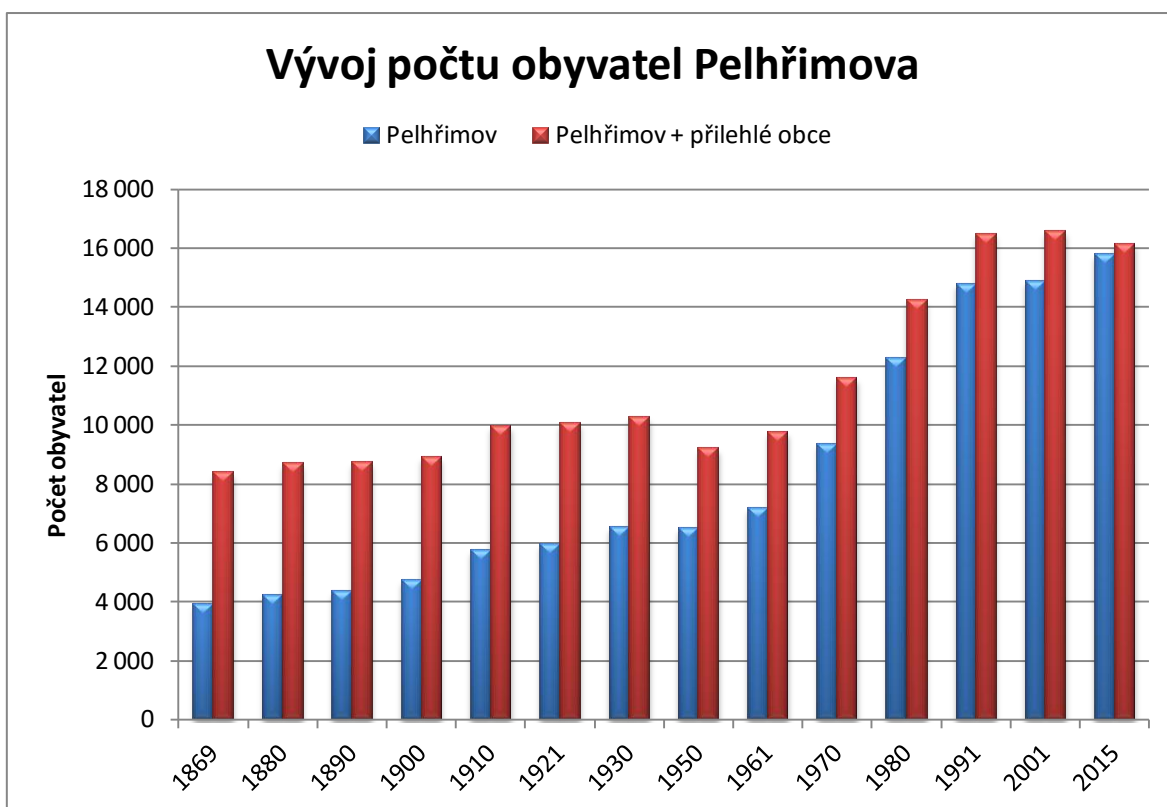
Finanční analýza subjektu veřejného sektoru má jisté specifické rysy a pro územní samosprávné celky je důležitým nástrojem řízení, zvláště v pohledu na pozitivní a negativní faktory, které ovlivnily hospodaření. Finanční analýza by měla naznačit, jak odstranit negativní faktory a naopak, jak podpořit pozitivní faktory. Jejím závěrem by mělo být doporučení finanční strategie pro následující rozpočtové období. V rámci finanční analýzy musí být i analýza hospodaření s majetkem. (Peková, Finance územní samosprávy, 2011)

Účetnictví zachycuje tok finančních prostředků v hospodaření obce. Finanční analýza vyhodnocuje údaje z účetních výkazů, které má obec ze zákona povinnost sestavovat. Jedná se zejména o rozpočtní rozvahu, rozpočtní výsledovku a vývoj cash flow. V hodnocení se užívá celá řada ukazatelů stavových, tokových, rozdílových či poměrových. Aby získaná data měla vypovídající hodnotu, je nutné je poměřovat v čase (analýza časového vývoje) nebo v prostoru (např. srovnání s průměrem). Finanční analýza je důležitá nejen pro rozhodování zastupitelů, ale také jako podklad pro peněžní ústavy při získávání peněžních zdrojů. (Peková, Finance územní samosprávy, 2011)

2. Město Pelhřimov a jeho současná finanční situace

Město Pelhřimov se nachází v západním cípu Českomoravské vrchoviny 27 km od krajského města Jihlavy, 45 km od města Tábora a 17 km od exitu 90 na dálnici D1. Vzhledem ke svému umístění je nazýváno „Bránou Vysočiny“. Město leží v nadmořské výšce 500-550 m n. m. V roce 2015 zde žilo 15 804 obyvatel, z toho 7 587 mužů a 8 217 žen. (Ministerstvo vnitra, 2015)

Obr. č. 1: Vývoj počtu obyvatel Pelhřimova v letech 1869-2015

Zdroj: RŮŽIČKOVÁ, 2006 a Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Počet obyvatelstva řadí Pelhřimov na poslední místo mezi okresními městy Kraje Vysočina. Rozloha města 9 527 ha zahrnuje kromě samotného města Pelhřimova ještě dalších 23 přilehlých obcí. Seznam obcí v katastru města je v příloze č. 1. Hustota zalidnění v katastru města je 171,3 obyvatel na km². (Vysočina, 2013)

2.1 Historie města

První písemné zmínky o Pelhřimovu sahají do roku 1289, kdy bylo město pravděpodobně založeno nebo obnoveno. Osada na místě budoucího města Pelhřimova však již nějaký čas

existovala. Do roku 1415 bylo město pod správou pražských biskupů a arcibiskupů. Od roku 1415-1572 městu zpočátku vládou husité a poté šlechtické rody Trčkové z Lípy a Říčanští z Říčan. V roce 1596 byl Pelhřimov povýšen na svobodné královské město. Povýšení však nebylo zadarmo, město muselo zaplatit 4 000 kop českých grošů. Vzhledem k tomu, že město poskytovalo půjčky české komoře, byla výsledná suma snížena na 3 250 kop českých grošů, které město muselo zaplatit panovníku Rudolfovi II. (Martínek, 2014)

V 17. století nebylo město ušetřeno válek, na čas bylo obsazeno švédským vojskem a v roce 1622 bylo vyplněno. V 18. století ve městě krátce pobývalo pruské vojsko. Na konci století se ve městě začal rozvíjet průmysl, především kartáčníkový, pletářský a škrobárenský. (Kvášová, 2008)

V roce 1850 se Pelhřimov stal okresním městem, ve stejném období také sídlem soudního okresu a následně politickým okresem sdružujícím soudní okresy Kamenice nad Lipou, Pacov, Pelhřimov, Počátky. S rozlohou 118 km² patřil k největším politickým okresům v Čechách. Po vyhlášení samostatného československého státu vznikl v Pelhřimově okresní národní výbor. (Martínek, 2014)

Národnostní složení obyvatelstva na konci 19. století bylo převážně české, z celkového počtu 4 369 obyvatel bylo pouze 12 Němců a 157 Židů. Mezi důležité podniky ve městě v té době patřila škrobárna, kartáčovny, pletářský podnik, perleťárna, strojírenský podnik Agrozet, městská cihelna, pivovar, mlýny, obecní dvůr, kterému patřily pole, lesy, louky, rybníky, stáje a další. Podnikům jistě pomohla nově otevřená železniční trať z Pelhřimova do Tábora v roce 1888. (Koutník, 1988)

Veřejný život konce 19. století ovlivňovala řada spolků, např. Záboj (založen roku 1862), Čtenářská beseda (založena roku 1864), Sokol (založen v roce 1865), dále pak Spolek dobrovolných hasičů z roku 1874, Matice školská, Spolek červeného kříže, dámský spolek Libuše, Sadařský a Lesnický spolek, Živnostenská společnost a další. (Koutník, 1988)

„Rozpočty města, obecních ústavů, podniků a kostelů ve správě obce byly stejně jako před první světovou válkou koncipovány jako schodkové s tím, že schodek se hradil přírážkami k dani činžovní, dávkami z nájemného a přírážkami k dani pozemkové, výdělkové a důchodové. Hlavním zdrojem příjmů městského důchodu byl i nadále výnos z lesního hospodářství. Vedle rozpočtů řádných byly schvalovány ještě rozpočty mimořádné, určené k financování vřeužitečných věcí pro město.“ (Martínek, 2014, s. 423)

V roce 1945 byl ve městě ustanoven okresní a místní národní výbor. Pelhřimovské průmyslové podniky byly postupně začleněny do zestátněného průmyslu a jejich výroba byla plánována centrálně. Národními podniky se stal Agrostroj, který rozšířil původní výrobu řezaček o stroje na sklizeň lnu, postřikovací stroje a čerpadla. Mezi podniky exportující do ciziny patřily Spojené kartáčovny, Modeta vyrábějící rukavice a módní zboží, dále pak závod začleněný pod národní podnik Koh-i-noor, vyrábějící perleťové knoflíky. Dalším zestátněným podnikem bylo družstvo uměleckého průmyslu DUP. Z potravinářského průmyslu byly ve městě mlékárna, škrobárna a pivovar. Výstavba nového sídliště Na Pražské v 70. letech 20. století pomohla řešit výrazný nedostatek bytů a pomohla k výraznému růstu počtu obyvatel. (Martínek, 2014)

2.2 Současnost města

V čele města Pelhřimova stojí starosta a dva místostarostové, městská rada má 7 členů a zastupitelstvo se skládá z 21 členů.

Město Pelhřimov zřídilo a nadále řídí následující **příspěvkové organizace**:

- Technické služby města Pelhřimova
- Kulturní zařízení města Pelhřimova
- Domov pro seniory – poskytuje pečovatelskou službu, domov pro seniory s kapacitou 101 osob a denní stacionář
- Mateřská škola - jedná se o pět mateřských škol sloučených v jeden subjekt
- Základní škola Krásovy domky
- Základní škola Komenského
- Základní škola Na Pražské
- Základní škola Osvobození
- Základní umělecká škola – čtyřoborová s kapacitou 620 žáků.
- Dům dětí a mládeže
- Školní jídelna – obsluhuje 920 strážníků

Zastupitelstvo města zřídilo tyto **výbory**:

- Finanční výbor
- Kontrolní výbor
- Výbor pro nakládání s obecním majetkem
- Výbor pro rozvoj města, MA 21 (místní agenda) a agendu Zdravého města
- 23 osadních výborů – pro každou z místních částí

Rada města zřídila následující **komise**:

- Bytová komise
- Fond rozvoje bydlení
- Komise dopravy
- Komise prevence sociálně patologických jevů a kriminality
- Komise pro informační technologie
- Komise pro kulturu a cestovní ruch
- Komise pro podporu a rozvoj podnikání
- Komise pro sport, tělovýchovu a volný čas mládeže
- Komise pro školství
- Komise sociální, zdravotní a péče o rodinu
- Komise výstavby
- Komise životního prostředí
- Letopisecká komise
- Sbor pro občanské záležitosti

Město Pelhřimov zřídilo následující **zvláštní orgány** města:

- Bezpečnostní rada ORP
- Komise k projednávání přestupků
- Komise regenerace Městské památkové rezervace

- Komise sociálně-právní ochrany dětí
- Krizový štáb Města Pelhřimov
- Povodňová komise ORP (Město Pelhřimov, 2015)

Město Pelhřimov je členem těchto **sdrůžení obcí**:

- **Sdrůžení historických sídel Čech, Moravy a Slezska**, které sdrůžuje historické obce, na jejichž území se nalézají památky významné kulturní hodnoty. Město Pelhřimov je členem od roku 1994 zvláště kvůli historicky cennému náměstí, které bylo vyhlášeno městskou památkovou rezervací. (Sdrůžení historických sídel, 2015)
- **Sdrůžení mikroregionu Pelhřimov**, které se koordinuje spoluprací 30 subjektů zvláště v oblasti rozvoje venkovské turistiky, dopravní obslužnosti, sociálních služeb a zdravotní péče. Pelhřimov je členem od založení roku 2000. (Mikroregion Pelhřimov, 2015)
- **Sdrůžení obcí Vysočiny**, které sdrůžuje 96 obcí z Kraje Vysočina a prosazuje společné zájmy 54 % obyvatel celého kraje zvláště v oblasti rozvoje průmyslu, služeb a technické infrastruktury, cestovního ruchu, životního prostředí, dopravní dostupnosti a rozvoje venkova. Pelhřimov je členem od založení roku 2000. (Sdrůžení obcí Vysočiny, 2015)
- **Národní síť zdravých měst ČR**, je asociace municipalit, které se snaží zavádět a uplatňovat zásady udržitelného rozvoje na místní úrovni s ohledem na současnou i budoucí generaci a snaží se zapojit veřejnost do dění v obci. Síť sdrůžuje 2 641 měst a obcí, které reprezentují 57 % obyvatel ČR. Pelhřimov je členem od roku 2005 a připojuje se k různým celostátně podporovaným akcím, jako jsou např. Dny zdraví, Den Země, Den bez tabáku, Evropský den bez aut a jiné. (Národní síť zdravých měst, 2015)

2.3 Současná finanční situace města Pelhřimova

Rozpočet je bilance příjmů a výdajů, pokud se hodnota výdajů rovná příjmům, mluvíme o vyrovnaném rozpočtu. Tento stav je ideálem, téměř vždy však k rovnováze nedojde. Dosažením přebytku zůstanou městu nepoužité finanční prostředky, které může použít na

splacení dluhu nebo na vytvoření finanční rezervy pro léta deficitního rozpočtu. (Císařová, 2008)

Rozdíl mezi příjmy a výdaje vyjadřuje saldo rozpočtu. Saldo hospodaření města Pelhřimova v letech 2011-2014 znázorňuje tabulka č. 5.

Tab. č. 5: Rozpočet města Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Rozpočet / rok	2011	2012	2013	2014
Celkové příjmy	415 038	322 733	318 756	417 484
Celkové výdaje	395 759	315 808	304 039	473 509
Saldo rozpočtu	19 279	6 925	14 717	-56 025
Index	95,35 %	97,85 %	95,38 %	113,42 %

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

V letech 2011 až 2013 hospodařilo město Pelhřimov s přebytkovým rozpočtem, v roce 2014 přesáhly výdaje příjmy o 56,025 mil. Kč, tj. o 13,42 %.

S rozpočtem jako finančním plánem pro fiskální rok nakládalo město Pelhřimov způsobem, který zobrazuje tabulka č. 6. Sleduje vývoj schváleného, upraveného a nakonec skutečného salda rozpočtu.

Tab. č. 6: Saldo rozpočtu města Pelhřimova 2011-2014 (v tis. Kč)

Saldo / rok	2011	2012	2013	2014
Schválené saldo	-69 696	-94 155	-74 546	-83 103
Upravené saldo	-75 645	-95 433	-74 546	-113 974
Skutečné saldo	19 278	6 925	14 717	-56 024

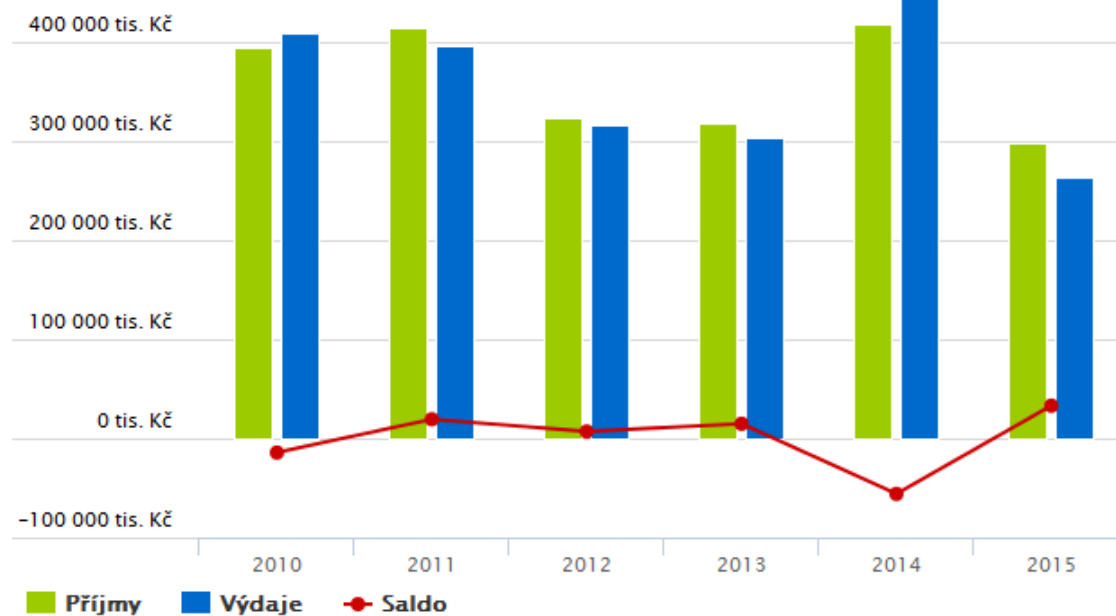
Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Všechny rozpočty ve sledovaném období v letech 2011-2014 byly schválené jako deficitní, ale skutečný rozpočet skončil nakonec přebytkem. Rozdíl mezi příjmy a výdaji ve sledovaných letech byl kryt vlastními prostředky z minulých let a smluvně zajištěnou půjčkou ze Státního fondu Životního prostředí na akci Rozšíření čistíčky odpadních vod.

Následující obrázek č. 2 zobrazuje rozdíl mezi schváleným, v průběhu roku upraveným a nakonec skutečným rozpočtem města a křivku vývoje salda rozpočtu.

Obr. č. 2: Saldo skutečného rozpočtu města Pelhřimova v letech 2010-2015

MEZIROČNÍ VÝVOJ ROZPOČTU V ROCE 2015

Zdroj: Monitor 2015. Rok 2015 schválený rozpočet

3. Finanční analýza hospodaření města Pelhřimova

Finanční analýza se zaměřuje na poslední čtyři fiskální roky v hospodaření města Pelhřimova, tedy za roky 2011–2014. Nejprve jsou analyzovány příjmy dle druhového třídění, následně pak výdaje.

3.1 Příjmy

Příjmy města jsou rozděleny dle druhu na daňové, nedaňové, kapitálové a na přijaté dotace.

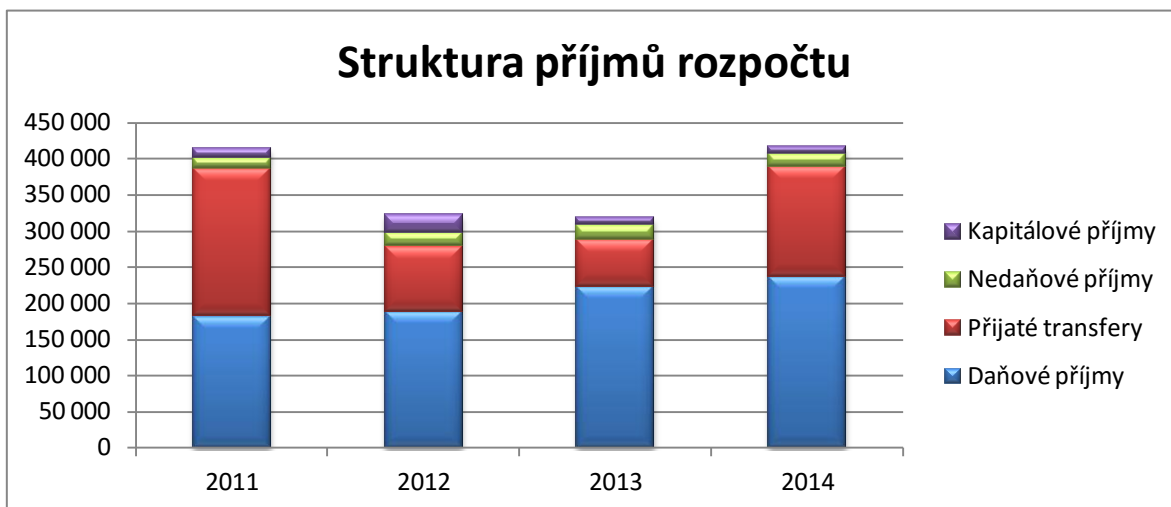
Tab. č. 7: Příjmy dle druhového rozdělení v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Druh příjmu / rok	2011	2012	2013	2014	Celkem	Index
Daňové příjmy	182 393	189 091	223 368	237 003	831 855	56,4 %
Nedaňové příjmy	14 113	18 927	19 528	17 915	70 483	4,8 %
Kapitálové příjmy	13 647	24 149	10 081	9 896	57 773	3,9 %
Přijaté transfery	204 886	90 566	65 780	152 671	513 903	34,9 %
Celkem	415 039	322 733	318 757	417 485	1 474 014	100,0 %

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Celkové příjmy zaznamenaly výrazný pokles až o 23,2 % v letech 2012 a 2013 proti prvnímu roku sledovaného období 2011. V roce 2014 se vrátily na bázi roku 2011 a o 0,5 % ji dokonce přesáhly. Zatímco daňové příjmy mají rostoucí tendenci, nedaňové příjmy až do roku 2013 také, tak hlavním důvodem celkových nižších příjmů v letech 2012 a 2013 byly přijaté dotace. V roce 2013 poklesly o 67,9 % proti bázi roku 2011. Kapitálové příjmy po skoku v roce 2012 na 24,149 mil. Kč klesají. Celkově nejvyšší a zároveň stabilní zdroj příjmů získává město Pelhřimov z daní, které tvoří 56,4 % celkových příjmů ve sledovaném období. Přijaté dotace tvoří druhý pilíř příjmů rozpočtu, celkově 34,9 %, v roce 2011 dokonce daňové příjmy překonaly. Strukturu příjmů rozpočtu přehledně zobrazuje následující obrázek č. 3.

Obr. č. 3: Struktura příjmů rozpočtu Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

3.1.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy jsou základem rozpočtových příjmů města Pelhřimova. Patří sem nejen skutečné daňové příjmy, ale také správní a místní poplatky a ostatní odvody. Jejich výše zaujímá 44-70 % celkových příjmů ve sledovaném období. Rozdělení daňových příjmů zobrazuje tabulka č. 8.

Tab. č. 8: Daňové příjmy v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Daňové příjmy / rok	2011	2012	2013	2014
Daň z příjmů fyzických osob (DPFO) celkem	43 101	40 545	48 588	47 575
<i>DPFO ze závislé činnosti</i>	33 183	32 042	38 016	38 600
<i>DPFO ze SVČ</i>	7 219	5 352	6 965	5 402
<i>DPFO zvláštní sazba</i>	2 698	3 150	3 607	3 573
Daň z příjmů právnických osob (DPPO)	39 495	46 644	53 262	62 836
<i>DPPO</i>	28 225	30 956	35 127	39 066
<i>DPPO za město</i>	11 269	15 688	18 135	23 770
Daň z přidané hodnoty (DPH)	61 148	62 028	75 602	79 922
Daň z nemovitosti	16 822	16 464	16 774	16 949
Poplatky a daně z vybraných činností a služeb	21 827	23 410	29 142	29 721
<i>Správní poplatky</i>	9 066	7 866	10 055	10 211
<i>Místní poplatky</i>	9 096	10 029	11 093	10 432
<i>Poplatky / odvody z loterií</i>	3 500	5 425	7 877	8 927
<i>Ekologický poplatek</i>	165	90	117	151
CELKEM	182 393	189 091	223 368	237 003

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Objemově největším daňovým příjmem městského rozpočtu je daň z přidané hodnoty (DPH). Nižší sazba vzrostla v roce 2012 z 10 % na 14 %, ale v rozpočtu města se projevila především v roce 2013, kdy se zvýšila snížená sazba ze 14 % na 15 % a základní sazba z 20 % na 21 %. Hlavním důvodem zvýšených příjmů byla nejen změna sazby, ale také změna procentuálního výnosu z DPH, který plynul ze státního rozpočtu obcím. Další významné příjmy znamenají daně z příjmů fyzických a právnických osob. Zde došlo v roce 2013 ke zvýšení objemu výnosu na úkor státního rozpočtu. Zároveň došlo ke zvýšení váhy kritéria počtu obyvatel z dosavadních 3 % na 10 %. (MF, Pokladní plnění 2012 a 2013)

Obě tyto změny přinesly do rozpočtu města navýšení daňových příjmů o 13,574 mil. Kč v inkasu DPH, 8,043 mil. Kč ve výběru DPFO a 6,618 mil. Kč ve výběru DPPO. K navýšení o 24,5 % došlo také u výběru poplatků z vybraných činností a služeb, zvýšil se zejména výběr správních poplatků, kam patří také příjmy za zkoušky odborné způsobilosti řidičů. Stabilním daňovým příjmem, snadno kalkulovaným při tvorbě rozpočtu je daň z nemovitosti, která městu každoročně přináší téměř 17 mil. Kč.

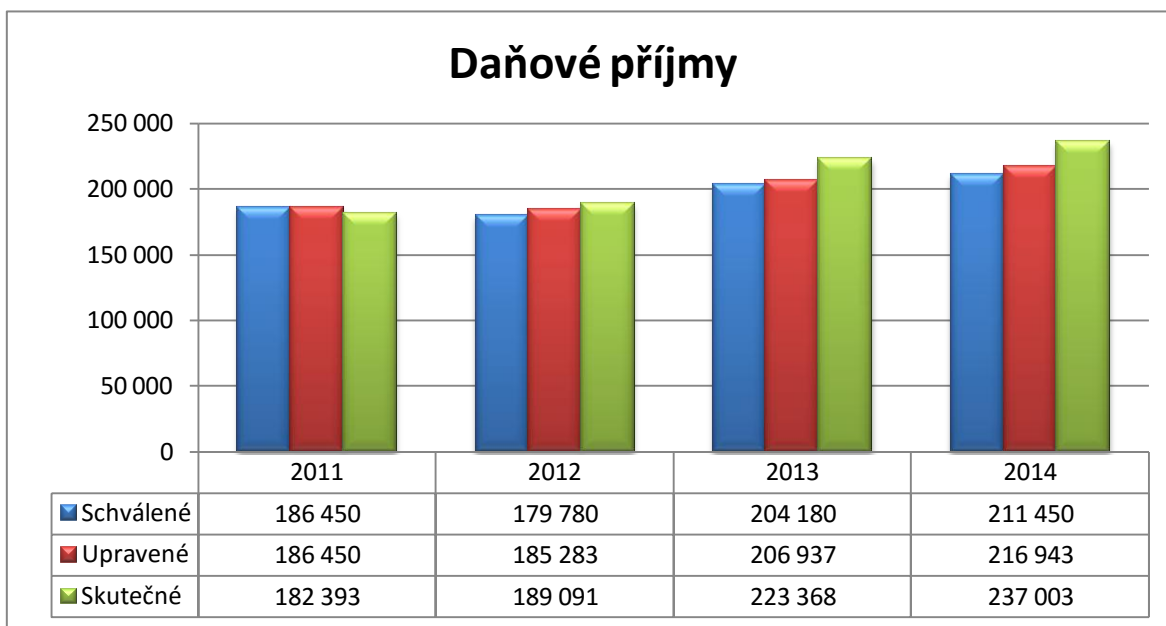
Město se rozhodlo vybírat následující místní poplatky:

- **Poplatek za provoz systému likvidace komunálního dopadu**, který je objemově nejvýznamnější částí místních poplatků.
- **Poplatek ze psů** ve výši 200-1.200 Kč za prvního psa a kalendářní rok a 300-2.000 Kč za druhého a dalšího psa za kalendářní rok. Výše poplatku závisí na druhu a lokalitě bydlení. Předmětem poplatku je pes starší tři měsíce, poplatníkem pak jeho držitel.
- **Poplatek z ubytovací kapacity** ve výši 6 Kč za využití lůžko a den. Předmětem poplatku jsou zařízení určená k přechodnému ubytování za úplaty. Poplatníkem je ubytovatel, který přechodné ubytování poskytl.
- **Poplatek z užívání veřejného prostranství** je poplatek za vyhrazení trvalého parkovacího místa, což je také předmětem poplatku. Poplatníkem je fyzická nebo právnická osoba, která veřejné prostranství za tímto účelem užívá. Výše poplatku je určena paušální částkou za první automobil ve výši 10.000 Kč za rok, za každý další pak 15.000 Kč za rok.
- **Poplatek z výherních přístrojů a jiných technických zařízení** byl v roce 2011 zrušen a od 1. 1. 2012 byl nahrazen odvodem z loterií a jiných podobných her a přinesl

městu nárůst o 2,452 mil. Kč v roce 2013 a dalších 1,050 mil. Kč v roce 2014. (Město Pelhřimov, 2015)

Obrázek č. 4 zobrazuje rozdíl mezi schválenými, v průběhu roku upravenými a nakonec skutečnými daňovými příjmy ve sledovaných letech.

Obr. č. 4: Daňové příjmy rozpočtu města Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

V roce 2011 nedosáhly skutečné daňové příjmy původně plánované výše. Skutečnost skončila na 97,8 % plánu, v následujících letech se naopak na daních vybralo více, než byl schválený a upravený rozpočet. V roce 2012 skutečnost přesáhla schválený rozpočet o 10,5 %, respektive o 2 % upravený zpřesňující rozpočet, v roce 2013 byly skutečné daňové příjmy o 9,4 % vyšší, respektive 7,9 % a v roce 2014 byla skutečnost o 12,1 % respektive 9,2 % nad plánem.

3.1.2 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy zauímají v celkových příjmech města pouze 3,4-6,1 % ve sledovaném období. Jsou to jiné než daňové příjmy a poplatky. Jedná se o příjmy z vlastní činnosti, případné přebytky zřízených příspěvkových organizací, pronájmu, reklamy, úroků, darů a dalších. Rozdělení nedaňových příjmů detailně zobrazuje tabulka č. 9.

Tab. č. 9: Nedaňové příjmy v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Nedaňové příjmy / rok	2011	2012	2013	2014
Příjmy z vlastní činnosti	455	730	839	887
<i>Prodej parkovacích karet</i>	99	119	129	130
<i>Příjmy z úseku vnitřní správy</i>	165	193	204	183
<i>Příjmy z reklamy</i>	70	0	0	0
<i>Příjmy z prodeje dřeva</i>	28	13	130	0
<i>Příjmy za úplatně zřízená věcná břemena</i>	65	399	367	564
<i>Doplatky vyúčtování spotřeby vody</i>	28	6	0	0
<i>Příjem z práva honitby</i>	0	0	9	10
Odvody přebytků zřizovaných organizací	0	4 000	2 100	0
Příjmy z pronájmu majetku	8 701	8 798	8 904	10 904
Příjmy z úroků	1 291	1 301	1 329	700
<i>Fond rozvoje bydlení a rozvojového fondu</i>	114	108	85	40
<i>WSPK účet</i>	665	485	505	473
<i>GE Money spořicí účet</i>	58	36	0	0
<i>ČS běžné účty</i>	454	652	337	108
<i>J&T termínovaný vklad</i>	0	20	402	79
Přijaté sankční platby	1 314	1 262	1 318	1 744
Vratky transferů	13	6	52	24
Ostatní nedaňové příjmy	1 863	1 476	2 042	2 115
<i>Převod nevyplacených platů</i>	587	658	1 052	867
<i>Příjmy za exekuce a náklady řízení</i>	401	436	643	462
<i>Příjmy za bytovou náhradu</i>	211	0	0	0
<i>Změny územního plánu</i>	10	0	0	203
<i>Náhrady za vypravené pohřby</i>	41	6	18	37
<i>Příjmy z vydobývaného prostoru</i>	139	131	131	197
<i>Příjmy z reklam</i>	85	63	66	57
<i>Vyúčtování finančních prostředků pro novorozence</i>	44	42	39	50
<i>Realizace vyřazeného majetku</i>	45	29	25	23
<i>Pojistné náhrady</i>	93	60	0	28
<i>Dary</i>	155	0	0	0
<i>Vyúčtování záloh předchozího roku</i>	20	0	20	13
<i>Vymožení výživného</i>	24	7	0	0
<i>Ostatní nahodilé příjmy</i>	8	44	48	178
Přijaté splátky půjček z Fondu rozvoje bydlení	477	1 354	2 944	1 542
CELKEM	14 113	18 927	19 528	17 915

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Nedaňové příjmy vzrostly v roce 2012 proti předchozímu roku o 34 % na částku 18,927 mil. Kč. Stalo se tak zejména díky odvodu přebytků městem zřizovaných organizací, kdy tyto organizace odvedly městu 4 mil. Kč. V následujícím roce pomohly růstu nedaňových příjmů opět odvody přebytku zřizovaných organizací ve výši 2,1 mil. Kč na celkovou sumu nedaňových příjmů ve výši 19,528 mil Kč, čímž se rok 2013 stal z hlediska nedaňových příjmů nejúspěšnějším rokem ve sledovaném období. K poklesu příjmů o 8,3 % na 17,915 mil. Kč v roce 2014 došlo zejména kvůli nulovým odvodům přebytků, vyššímu propadu bylo zabráněno především díky vyššímu příjmu z pronájmu majetku o 2 mil. Kč.

Příjem z pronájmu majetku zajišťuje více jak polovinu nedaňových příjmů, které mají do roku 2013 mírně vzrůstající tendenci a v posledním sledovaném roce dokonce skok o 22,4 %. Tyto příjmy lze snadněji predikovat, protože výše nájmu je obvykle stabilní, případně rostoucí.

Příjmy z vlastní činnosti jsou svojí výší spíše marginální, jedná se o příjmy ve výši 0,45 až 0,88 mil. Kč. Pozitivní je vzrůstající tendence těchto příjmů. Dominují jim příjmy za úplatně zřízená věcná břemena, která neustále rostou, dalším jistým příjmem jsou příjmy z úseku vnitřní správy, což jsou různé správní poplatky a dále pak příjmy z prodeje předplacených parkovacích karet. Z ostatních příjmů z vlastní činnosti město nárazově získává finanční prostředky z reklamy, z prodeje dřeva z pokácených stromů na veřejném prostranství, od roku 2013 nově z pronájmu honitby v městských lesích a menší příjmy z doplatků vyúčtování spotřeby vody z nájemných bytů za předchozí rok.

Jak již bylo výše zmíněno, finančně zajímavým nárazovým příjmem jsou případné přebytky v hospodaření městem zřízených organizacích, které se objevili v rozpočtu města na straně příjmů v letech 2011 a 2012.

Příjmy z úroků peněz uložených na různých účtech bankovních domů přinesly do rozpočtu města 0,7-1,329 mil. Kč. Nejvyšší příjem byl zaznamenán v roce 2013, nejnižší v posledním sledovaném roce. Město má běžné účty u České spořitelny, dále WSPK účet a účet pro uložení peněz z Fondu rozvoje bydlení a rozvojového fondu. GE Money spořicí účet město v roce 2012 vyměnilo za termínovaný účet u J&T banky, kde dosáhlo vyšších úroků.

Přijaté sankční platby se po mírném propadu o 4 % v roce 2012 dostaly v následujícím roce na úroveň roku 2011, a to na výši 1,318 mil. Kč a v roce 2014 na nejvyšší hranici 1,744 mil. Kč.

Vratky transferů jsou svojí výší řádově desítek tisíc korun zanedbatelnou částí rozpočtu města.

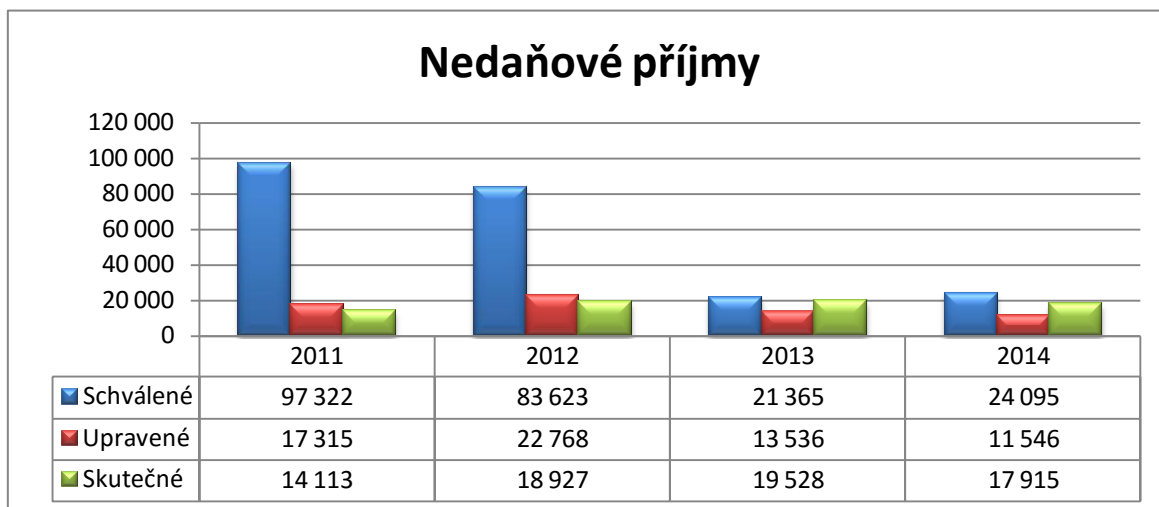
Ostatní nedaňové příjmy zaujímají 7,8-13,2 % z celkových nedaňových příjmů. Nejnižší příjem byl v roce 2012 ve výši 1,476 mil. Kč, nejvyšší pak v posledním roce 2014 ve výši 2,115 mil. Kč. Výkyvy v těchto příjmech jsou způsobeny především výší nahodilých příjmů a převodu nevyplacených platů zaměstnanců obecního úřadu za předchozí kalendářní rok, což je pravidelný příjem. Mezi pravidelné příjmy sem dále patří příjmy za exekuce a náklady řízení, příjmy z vydobývaného prostoru, příjmy z reklam, vyúčtování finančních prostředků pro novorozence a příjmy z realizace vyřazeného majetku.

Z nepravidelných příjmů, které výrazně mění výši této kapitoly, sem patří příjem za bytovou náhradu v roce 2011 ve výši 0,211 mil. Kč, dary ve výši 0,155 mil. Kč v roce 2012, změny územního plánu ve výši 203 tis. Kč v roce 2014, dále pak náhrady za vypravené pohřby, pojistné náhrady, vyúčtování záloh předchozího roku a vymožení výživného, toto jsou však příjmy řádově v tisících až desetitisících korun. Ostatní nahodilé příjmy jsou například náhrady škody za vykácené stromy (3 tis. Kč) a přeplatky místních poplatků (41 tis. Kč) v roce 2012. Náhrada za zrušené parkovací místo (48 tis. Kč) v roce 2013 a platba podílu partnera projektu „Včela učí nás a naše děti“ (178 tis. Kč) v roce 2014.

Přijaté splátky půjček z Fondu rozvoje bydlení jsou dalším ze snadno predikovaných příjmů ve výši 0,47-2,94 mil. Kč, výše splátek závisí na množství a výši půjčených finančních prostředků v předchozích letech.

Obrázek č. 5 zobrazuje rozdíl mezi schválenými, v průběhu roku upravenými a nakonec skutečnými nedaňovými příjmy ve sledovaných letech.

Obr. č. 5: Nedaňové příjmy rozpočtu města Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Nedaňové příjmy byly ve schváleném rozpočtu města na rok 2011 a 2012 výrazně nadhodnocené, skutečnosti byl rozpočet přiblížen až úpravou v průběhu roku. Skutečné nedaňové příjmy dosáhly v roce 2011 pouze 14,5 % schváleného rozpočtu a 81,5 % upraveného rozpočtu. V následujícím roce byla situace podobná, skutečné příjmy dosáhly 22,6 % schváleného a 83,1 % upraveného rozpočtu. Rok 2013 přinesl příjmy ve výši 91,4 % plánovaných, oproti upravenému rozpočtu překonaly příjmy plán o 44,3 %. V posledním roce byla skutečnost na 74,4 % schváleného rozpočtu a upravený rozpočet překonala o 55,1 %.

3.1.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy jsou nestabilní příjmovou částí rozpočtu obce. Rozdělení kapitálových příjmů zobrazuje tabulka č. 10.

Tab. č. 10: Kapitálové příjmy v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

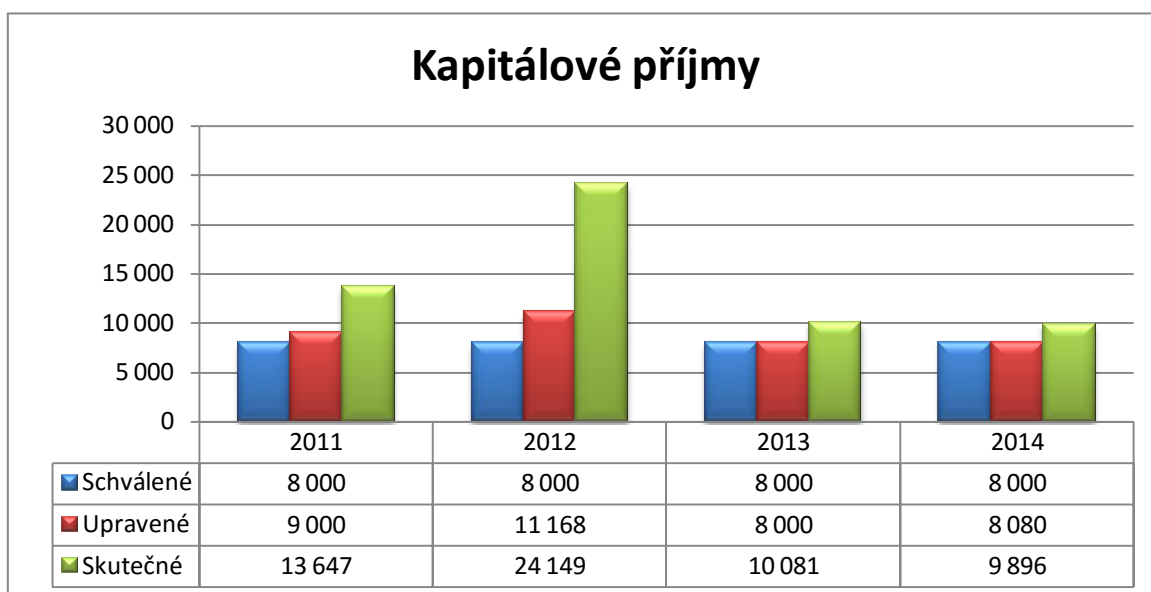
Kapitálové příjmy / rok	2011	2012	2013	2014
Příjmy z prodeje pozemků	10 598	19 928	10 016	9 799
příjmy z prodeje ostatního hmotného majetku	49	4 221	65	97
přijaté investiční dary 2011 Želivka, ČEPS /	3 000	0	0	0
CELKEM	13 647	24 149	10 081	9 896

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Kapitálové příjmy města Pelhřimova se v podstatě rovnají příjmům z prodeje pozemků, které tvoří 77,7-99,4 % kapitálových příjmů. Nejvyšší příjmy z prodeje pozemků získalo město v roce 2012 ve výši 19,928 mil. Kč. V ostatních sledovaných letech byly příjmy poloviční. Pouze v roce 2011 získalo město účelový investiční dary od společnosti Úpravna vody Želivka, a.s. ve výši 2 mil. Kč na rekonstrukci čistírny odpadních vod a od ČEPS, a.s. 1 mil. Kč na rekonstrukci tělocvičny Základní školy Osvobození a na vybudování víceúčelového hřiště v místní části Starý Pelhřimov.

Obrázek č. 6 zobrazuje rozdíl mezi schválenými, v průběhu roku upravenými a nakonec skutečnými kapitálovými příjmy ve sledovaných letech.

Obr. č. 6: Kapitálové příjmy rozpočtu města Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Proti nedaňovým příjmům byly naopak plánované kapitálové příjmy podhodnoceny. Ve všech letech sledovaného období byly skutečné kapitálové příjmy vyšší než schválené a upravené. Rok 2011 skončil o 70,6 % lépe než schválený rozpočet a o 51,6 % lépe než úprava v průběhu roku. Výrazně lépe, než bylo plánováno, dopadl rok 2012, kdy skutečné kapitálové příjmy přinesly do rozpočtu o 201,9 %, respektive o 116,2 % více finančních prostředků. Důvodem byl prodej majetku města, se kterým se při sestavování rozpočtu, ani při jeho úpravách nepočítalo. V roce 2013 byly příjmy o 26 % vyšší než schválený a upravený rozpočet a rok 2014 přinesl příjmy o 23,7 %, respektive 22,5 % nad rozpočty. (Nováková, 2016)

3.1.4 Přijaté transfery

Přijaté transfery, nebo-li přijaté dotace, jsou peněžní prostředky, které byly přijaté ze státního rozpočtu, ze státního fondu, z kraje, z obcí nebo z vlastních fondů. Značná část transferů je tzv. průtoková, to znamená, že poskytovatel určil příjemce transferu včetně jeho výše a obec je pak pouze zprostředkovatelem. (Lorenc, 2014)

Jedná se o druhou objemově nejvyšší třídou příjmů rozpočtu města. V roce 2011 byly dokonce vyšší než obvykle nejdůležitější daňové příjmy rozpočtu Pelhřimova. Tabulka č. 11 zobrazuje investiční a neinvestiční dotace a původ transferu ve sledovaných letech.

Tab. č. 11: Přijaté transfery v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Přijaté dotace / rok	2011	2012	2013	2014
Neinvestiční dotace	161 568	50 255	43 992	44 869
<i>Neinvestiční dotace ze státního rozpočtu</i>	<i>150 869</i>	<i>42 573</i>	<i>36 704</i>	<i>39 765</i>
<i>Neinvestiční dotace od krajů</i>	<i>6 664</i>	<i>3 982</i>	<i>6 771</i>	<i>4 379</i>
<i>Neinvestiční dotace od obcí</i>	<i>4 035</i>	<i>3 700</i>	<i>517</i>	<i>725</i>
Investiční dotace	30 276	40 311	21 788	107 710
<i>Investiční dotace ze státního fondu</i>	<i>2 300</i>	<i>4 388</i>	<i>677</i>	<i>5 967</i>
<i>Investiční dotace ze státního rozpočtu</i>	<i>27 786</i>	<i>35 822</i>	<i>20 550</i>	<i>101 436</i>
<i>Investiční dotace od krajů</i>	<i>190</i>	<i>101</i>	<i>561</i>	<i>307</i>
Převod z vlastních fondů	13 041	0	0	92
CELKEM	204 886	90 566	65 780	152 671

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Největší část objemů přijatých dotací plyne městu ze státního rozpočtu. Přijaté účelové dotace ze státního rozpočtu byly v roce 2011 především dány ze zákona jako transfery na příspěvek na péči, jako podpora udržitelného využívání zdroje energie a jako transfery na dávky pomoci v hmotné nouzi. V rámci sociální reformy došlo v roce 2012 ke změně kompetencí v sociální oblasti, které znamenaly zásadní snížení transferů ze státního rozpočtu. Tato působnost přešla na Úřad práce ČR. (MF, Pokladní plnění, 2012)

Ze státního rozpočtu a ze státního fondu se především hradí transfery z vyhlášených operačních programů EU, týkající se životního prostředí, program Zelená úsporám nebo Peníze školám. Rok 2014 se výrazně liší od předchozích let výší přijatých dotací ze státního rozpočtu, protože město získalo 101,4 mil. Kč z operačního programu na podporu zlepšení vodohospodářské infrastruktury.

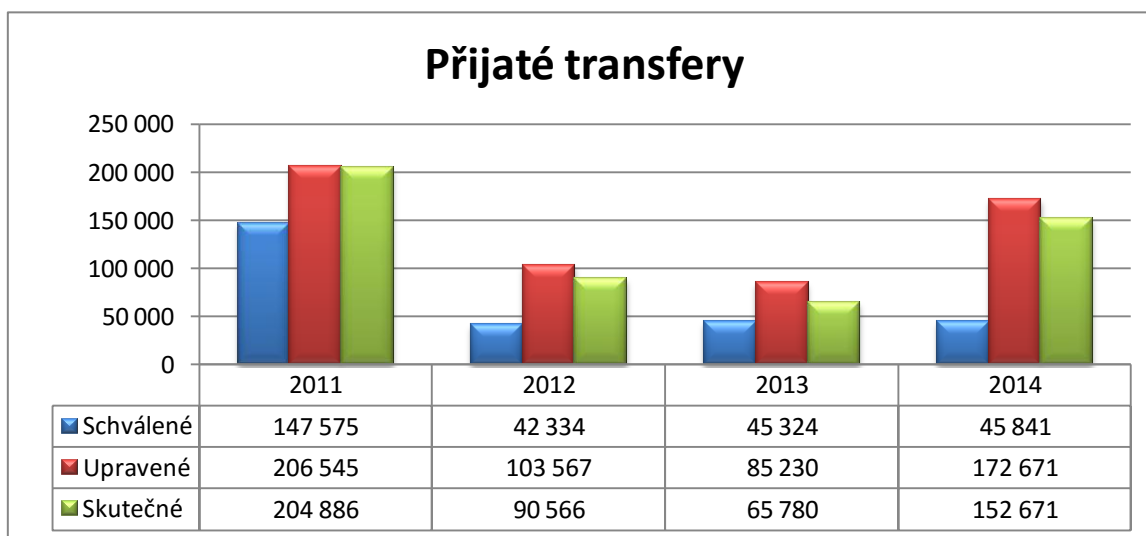
Město získalo dotace na podporu nakládání s odpady, na prezidentské a senátní volby a volby do obecního zastupitelstva v roce 2012, na volby do Parlamentu ČR a prezidentské volby v roce 2013 a na volby do Evropského parlamentu v roce 2014. Dále se transfery přijímají jako podpora aktivní politiky zaměstnanosti, na sociálně právní ochranu dětí (od roku 2013 nebyla pro obce rozpočtována, transfer nově spadá pod Ministerstvo práce a sociálních věcí), na vzdělávání, na kulturní aktivity, na činnost odborného lesního hospodáře aj. V roce 2013 se na přijatých investičních a neinvestičních transferech ze státního rozpočtu celkově projevila úsporná opatření vlády. (MF, Pokladní plnění, 2013)

Z kraje Vysočina získává Pelhřimov dotace na program Zdravé město, úpravu komunikací, na kulturu, na provoz knihoven, na pečovatelskou službu, na prevenci kriminality, na vzdělávání v oblasti konkurenceschopnosti aj.

Dotace od obcí v letech 2011 a 2012 kryjí neinvestiční náklady na žáky, kteří dochází do pelhřimovských základních a mateřských škol z okolních obcí, které nepatří do místních částí Pelhřimova. Se změnou školského zákona se tyto platby v roce 2013 změnilly na krytí nákladů školských zařízení a došlo ke snížení. (Zákon č. 561)

Část obecních dotací je každoročně převedena do městského rozpočtu Pelhřimova na základě veřejnoprávních smluv s obcemi za vedení elektronické úřední desky, podatelny a přestupkové agendy.

Obr. č. 7: Přijaté transfery rozpočtu města Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Přijaté transfery schválené v rozpočtu města jsou ve všech sledovaných letech značně podhodnoceny, skutečná výše přijatých transferů dosahuje 114-145 % původně schválených dotací v rozpočtu města. Důvodem je hlavně nejistota, zda město získá dotace z operačních programů vyhlášených jednotlivými ministerstvy ze strukturálních fondů EU. Město také nedokázalo předem správně odhadnout výši ostatních investičních i neinvestičních dotací plynoucí z rozpočtu státu, kraje a obcí.

3.2 Výdaje

Zatímco příjmy rozpočtu města jsou rozděleny na čtyři základní třídy, výdaje města se dělí na běžné a kapitálové. Běžné výdaje slouží k financování pravidelně se opakující potřeby v lokálním veřejném sektoru v příslušném roce. Jsou též nazývány provozními nebo neinvestičními výdaji. (Peková, Finance územní samosprávy, 2011)

Běžné výdaje zajišťují běžný chod města, a jsou použity na platy zaměstnanců, platby za energie, za kancelářské potřeby aj. Naproti tomu kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých, obvykle se neopakujících potřeb a slouží také ke splácení půjček. Tyto výdaje často přesahují jedno rozpočtové nebo dokonce volební období.

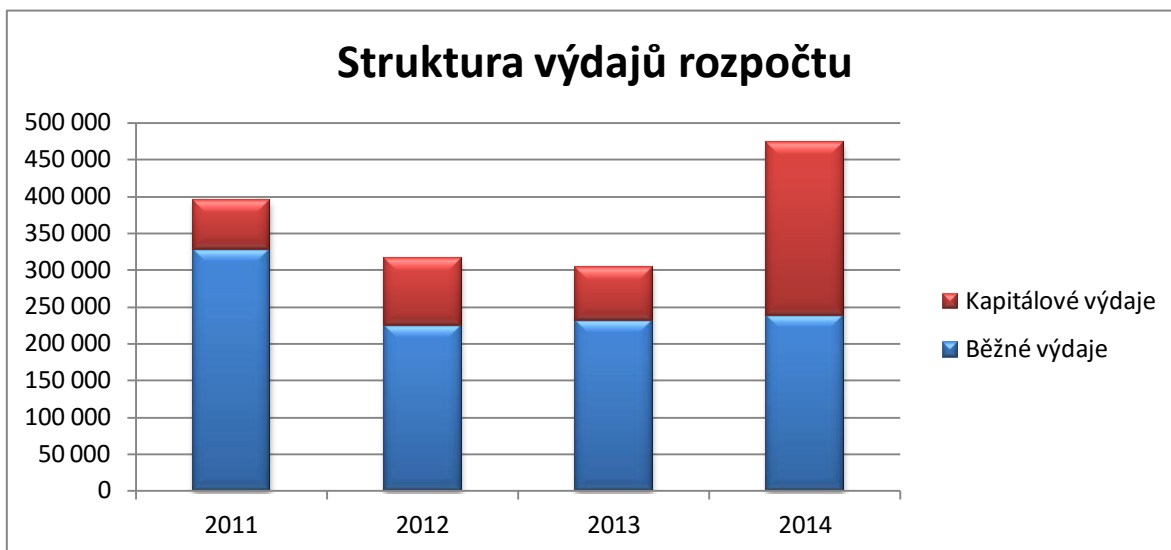
Tab. č. 12: Výdaje Pelhřimova dle druhového rozdělení v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Druh výdaje / rok	2011	2012	2013	2014	Celkem	Index
Běžné výdaje	327 329	224 202	231 179	239 281	1 021 991	68,6 %
Kapitálové výdaje	68 431	91 606	72 860	234 228	467 125	31,4 %
Celkem	395 760	315 808	304 039	473 509	1 489 116	100,0 %

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Běžné výdaje tvoří stabilní část rozpočtu, průměrně odčerpávají 68,6 % celkových výdajů ve sledovaném období. Rok 2011 je v tomto období výjimečný výší běžných výdajů, protože v tomto roce ještě naposledy prošly rozpočtem města transfery ze státního rozpočtu na příspěvek na péči ve výši 91,882 mil. Kč, což je evidentní z uvedené tabulky č. 12. V roce 2014 byly výrazně posíleny kapitálové (investiční) výdaje, a to o 161,368 mil. Kč, tj. o 221,5 % proti předchozímu roku. Město mohlo investovat více peněz především díky investičním příjmům ze státního rozpočtu z vyhlášených operačních programů. Obrázek č. 8 přehledně zobrazuje strukturu běžných a kapitálových výdajů.

Obr. č. 8: Struktura výdajů rozpočtu Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Kapitálové výdaje ukazují, jak město ekonomicky uvažuje nad rámec volebního období a kolik procent a v jaké celkové sumě peněz investuje do budoucnosti a do rozvoje města. Procentuálně nejméně z celkových výdajů město investovalo v roce 2011, a to 17,3 %. Nejvíce pak v roce 2014, kdy investiční výdaje dosáhly 49,5 % celkových výdajů.

Výdaje městského rozpočtu budou analyzovány podle funkčního třídění, které se dělí na šest základních skupin, aby lépe vynikl záměr města, do jaké skupiny výdajů směřuje své finance.

Tab. č. 13: Výdaje Pelhřimova dle funkčního třídění v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Skupina výdajů / rok	2011	2012	2013	2014
1. Zemědělství a lesní hospodářství	6 460	5 305	4 463	4 297
2. Hospodářské odvětví	12 420	22 609	31 915	213 433
3. Služby pro obyvatelstvo	170 001	192 924	172 862	149 217
4. Sociální věci	110 593	4 671	4 603	7 690
5. Obrana, bezpečnost a právní ochrana	1 401	744	1 244	1 016
6. Všeobecná veřejná správa a služby	94 884	89 555	88 952	97 856
Celkem	395 760	315 808	304 039	473 509

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Výše uvedené rozdělení zobrazuje, že největší část výdajů město alokuje do služeb pro obyvatelstvo a na zajištění veřejné správy. V letech 2012-2013 to bylo téměř 90 %. Rok 2011 byl ve výdajích atypický z důvodů výplat sociálních dávek, jak již bylo výše

uvedeno. Rok 2014 byl výjimečný výší investic, takže na služby pro obyvatelstvo a na zajištění veřejné správy bylo vynaloženo 52,2 % z celkových výdajů.

Následující tabulky č. 14–19 detailně zobrazují do jakých výdajových skupin a kolik peněz z rozpočtu města Pelhřimova bylo použito v letech 2011 až 2014. Obrázky č. 9–14 zobrazují výši schváleného, upraveného a skutečného rozpočtu podle jednotlivých výdajových skupin v letech 2011 až 2014.

3.2.1 Výdaje na zemědělství a lesní hospodářství

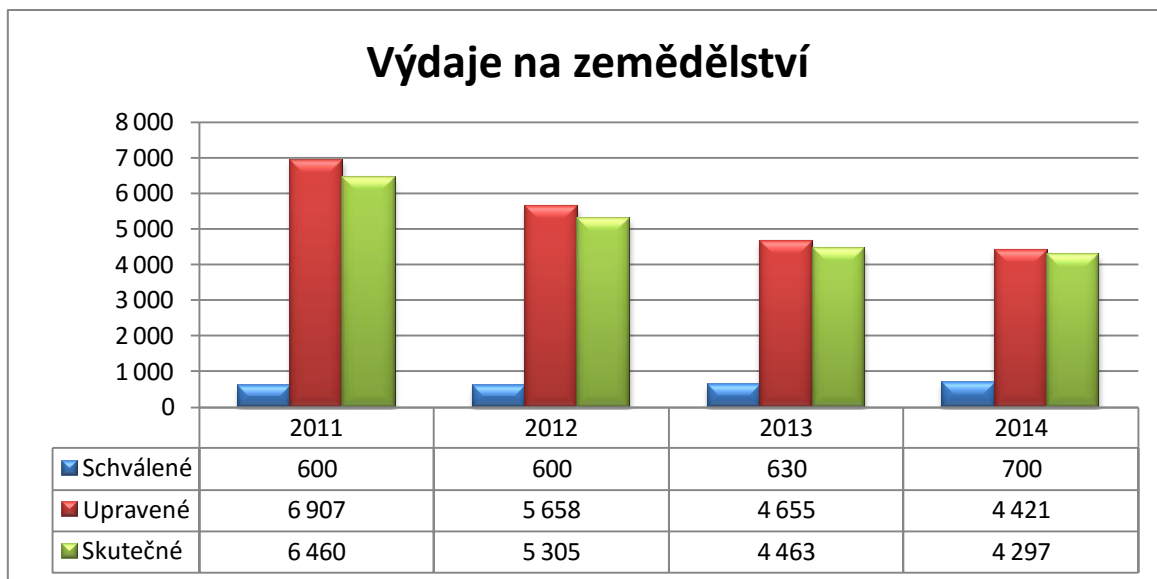
Tab. č. 14: Zemědělské výdaje Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Zemědělské výdaje / rok	2011	2012	2013	2014
Zemědělská a potravinářská činnost a rozvoj	152	188	211	176
Lesní hospodářství	6 307	5 118	4 252	4 121
Celkem	6 460	5 306	4 463	4 297

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Výdajově okrajová skupina zemědělských výdajů odčerpává 0,9-1,7 % celkových výdajů a pokrývá odchyt a veterinární vyšetření toulavých psů a koček a regulaci výskytu holubů. Výdaje na lesní hospodaření jsou zprostředkované dotace odborným lesním hospodářům ve výši 4 mil. Kč ročně. Ve sledovaném období nedochází k významným výkyvům v hospodaření města.

Obr. č. 9: Zemědělské výdaje Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Skutečné výdaje převážně v lesním hospodaření převyšují schválený rozpočet města až desetinásobně v roce 2011, ale i v následujících letech. Důvodem je nejistota, zda město získá účelovou dotaci ze státního rozpočtu, která pokryje odměnu pro odborného lesního hospodáře. Ve sledovaných letech se tak stalo pokaždé, ale radní města schválili rozpočet bez této dotace.

3.2.2 Výdaje na průmyslové a ostatní odvětví hospodářství

Třetí objemově nejvýznamnější výdajovou skupinou města Pelhřimova jsou výdaje na hospodářství. Jedná se převážně o kapitálové výdaje.

Tab. č. 15: Hospodářské výdaje Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Hospodářské výdaje / rok	2011	2012	2013	2014
Vnitřní obchod, služby, turismus	2 130	2 193	2 212	2 224
Pozemní komunikace	6 273	6 638	7 141	20 539
Silniční doprava	2 537	2 815	2 992	3 535
Vodní hospodářství	1 480	10 964	19 570	187 135
Celkem	12 420	22 609	31 915	213 433

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Vnitřní obchod zahrnuje příspěvky dvěma provozovatelům pojízdných prodejen. V rámci podpory cestovního ruchu město vynakládá každý rok sumu kolem 1 mil. Kč na propagaci města a každoročně podporuje příspěvkem ve výši 1 mil. Kč agenturu Dobrý den s.r.o., která realizuje různé turisticky zajímavé akce v Pelhřimově, především na propagaci města Pelhřimova jako hlavního města kuriozit a rekordů.

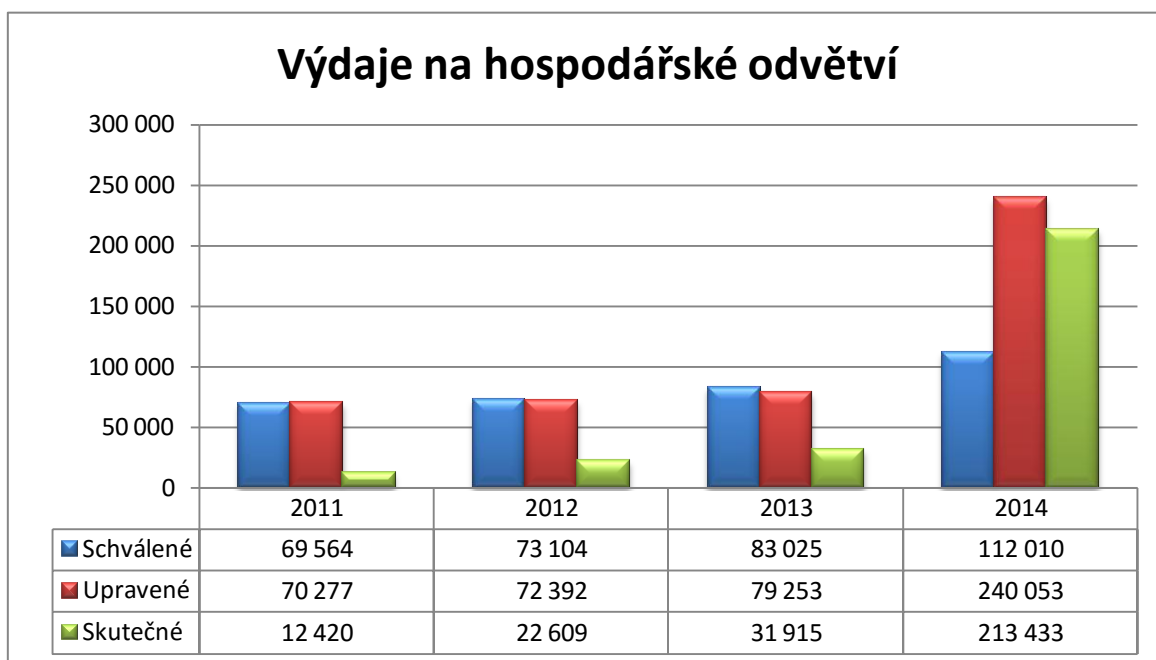
Výdaje v řádku pozemní komunikace jsou výdaje na údržbu a rekonstrukci pozemních komunikací v katastru města Pelhřimova, tedy silnic a chodníků. V roce 2014 došlo k navýšení výdajů o 187 % proti předchozímu roku, protože bylo třeba zajistit nákladnější rekonstrukci ulice Skryšovská ve výši 10 mil. Kč.

Provoz městské veřejné dopravy v Pelhřimově město ročně dotuje částkou 2,5-3,1 mil. Kč. Další výdaje v řádku silniční doprava jsou vynaloženy na opravy autobusových zastávek.

Výdaje na vodní hospodářství jsou ve sledovaných letech velmi nerovnoměrně rozděleny. Stabilní výdaje jsou poskytovány na zajištění pitné vody ve výši 0,2-1,3 mil. Kč. Výdaje ve výši 0,076-0,73 mil. Kč jsou poskytnuty na opravy drobných vodních toků a na údržbu

vodních děl v zemědělské krajině. Investice do údržby odvodu odpadních vod si v roce 2012 vyžádaly 9,73 mil. Kč. V následujícím roce začalo město s rekonstrukcí čističky odpadních vod, která si vyžádala investiční výdaje ve výši 14,188 mil. Kč v roce 2013 a 175,616 mil. Kč v roce 2014. Z vlastních prostředků města bylo čerpáno 56,3 mil. Kč, zbylou část město získalo z operačních fondů EU.

Obr. č. 10: Hospodářské výdaje Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Schálené rozpočty v letech 2011-2013 byly až pětinasobně nadhodnoceny proti skutečnosti, naopak v roce 2014 byly skutečné výdaje dvakrát vyšší než schválený rozpočet. Důvodem nepřesného dohadu v letech 2013-2014 byly průtahy akce Rozšíření čističky odpadních vod, kvůli schvalování Úřadu pro hospodářskou soutěž a nejistota, zda a v kterém roce, město získá dotaci na rekonstrukci čistírny odpadních vod z operačních fondů. (Nováková, 2016)

3.2.3 Výdaje na služby pro obyvatelstvo

Skupina výdajů na služby pro obyvatelstvo je tradičně nejsilnější výdajovou složkou, protože zajišťuje pro obyvatele služby v oblasti vzdělávání, kultury, volnočasových aktivit, zdravotní péče, bydlení a svozu odpadů.

Tab. č. 16: Výdaje Pelhřimova na službu pro obyvatelstvo v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Výdaje na služby pro obyvatelstvo / rok	2011	2012	2013	2014
Vzdělání a věda	66 345	39 916	43 866	31 008
<i>Předškolní zařízení</i>	15 595	7 415	21 929	8 644
<i>Základní školy</i>	48 177	29 922	19 766	19 740
<i>Školní stravování</i>	1 368	2 163	1 645	1 944
<i>ZUŠ a ostatní vzdělávání</i>	1 204	415	526	680
Kultura a sdělovací prostředky	20 857	21 337	42 879	24 765
<i>Ochrana památek</i>	2 584	2 786	5 207	4 855
<i>Ostatní kulturní činnost</i>	1 131	1 280	20 462	2 524
<i>Kulturní zařízení města Pelhřimova, p.o.</i>	17 142	17 271	17 210	17 386
Tělovýchovná a zájmová činnost	7 788	6 694	6 657	8 242
<i>Péče o sportovní zařízení</i>	1 170	0	0	1 598
<i>Ostatní tělovýchovná činnost</i>	5 305	5 611	5 271	5 400
<i>Dům dětí a mládeže</i>	1 313	1 083	1 386	1 244
Zdravotnictví	1 440	1 440	940	1 470
Bydlení a komunální služby	63 856	65 958	69 697	74 643
<i>Program bytové výstavby</i>	3 350	1 000	180	200
<i>Bytové hospodářství</i>	5 106	7 144	2 989	5 514
<i>Technické služby města Pelhřimova, p.o.</i>	53 119	55 765	64 978	65 210
<i>Ostatní</i>	2 281	2 049	1 550	3 719
Ochrana životního prostředí	9 715	57 577	8 822	9 090
<i>Nakládání s odpady</i>	8 853	56 537	8 000	9 000
<i>Ostatní</i>	862	1 040	822	90
Celkem	170 001	192 923	172 861	149 217

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

V oblasti vzdělání a vědy se výdaje pohybují od 31 mil. Kč do 66,3 mil. Kč v závislosti na výši investic do příspěvkových organizací města zřízených za účelem vzdělávání a přídatných služeb. Provozní příspěvek na chod čtyř základních škol (ZŠ), sloučených mateřských škol (MŠ), školní jídelny a základní umělecké školy (ZUŠ) je ve sledovaném období stabilní, výdaje na provoz jsou od 26,7 mil. Kč v roce 2011 do 29,5 mil. Kč v roce 2013. Nejvíce město investovalo v roce 2011, a to ve výši 38,58 mil. Kč na zateplení dvou ZŠ ve výši 30,23 mil. Kč a MŠ ve výši 8,1 mil. Kč. Vyšší výdaj ve výši 0,82 mil. Kč na ZUŠ byl pokryt z OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. V roce 2012 bylo investováno 9,294 mil. Kč, to na zateplení ZŠ a rekonstrukci tělocvičny ve výši 8,9 mil. Kč. A na výměnu oken MŠ ve výši 0,147 mil. Kč. Ve školení jídelně došlo ke stavebním úpravám, které si vyžádali investici za 0,178 mil. Kč. V roce 2013 město investovalo do vzdělávacích zařízení 13,773 mil. Kč, které pokryly náklady na zateplení a výměnu oken

v MŠ. Nejnižší investiční částka ve výši 2 mil. Kč byla poskytnuta v roce 2014, jednalo se o rekonstrukce zpevněné plochy před MŠ ve výši 1,1 mil. Kč, rekonstrukci příjezdové komunikace u ZŠ ve výši 0,57 mil. Kč a rekonstrukci střechy školní jídelny ve výši 0,214 mil. Kč.

V oddíle výdajů na kulturu a sdělovací prostředky jde investiční část do ochrany památek, především na opravy hradebního opevnění v roce 2011, na opravu městských bran v letech 2012-2014. Většinu těchto peněz město získává z dotací Programu regenerace městské památkové rezervace nebo z krajských dotací. V řádku ostatní kulturní činnost je zaznamenán pravidelný příspěvek ve výši kolem 0,5 mil. Kč na podporu činnosti Oblastní charity Pelhřimov, dále pak příspěvky na různé kulturní akce a na podporu kulturních spolků. Výrazně odlišný výdaj je zaznamenán v roce 2013, kdy město investovalo 15,819 mil. Kč na zateplení Kulturního domu Máj a 3,272 mil. Kč za rekonstrukci vzduchotechniky v kině Vesmír.

Výdaje na tělovýchovnou a zájmovou činnost jsou především příspěvky z městského rozpočtu různým sportovním klubům ve výši kolem 5 mil. Kč každý rok. Na péči o sportovní zařízení město investovalo 0,6 mil. Kč v roce 2011 do rekonstrukce tenisového a volejbalového hřiště. Další investicí bylo 0,56 mil. Kč na vybudování nového hřiště ve Starém Pelhřimově z daru společnosti ČEPS. V roce 2014 pak město investovalo 0,4 mil. Kč na pořízení hracích prvků na náměstí, 0,73 mil. Kč na rekonstrukci osvětlení tělocvičny ve sportovním areálu a 0,4 mil. Kč na rekonstrukci podlahy v tenisové hale.

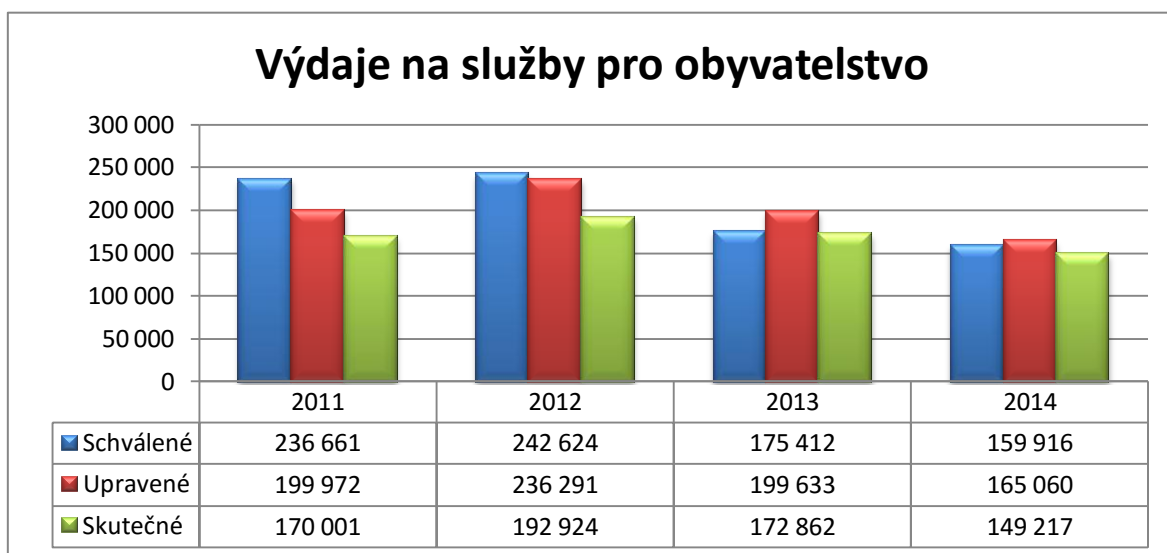
Město každoročně poskytuje transfer Nemocnici Pelhřimov, p.o. ve výši 1 mil. Kč (kromě roku 2013, kdy byl příspěvek o polovinu nižší) na investiční nákup zdravotní techniky.

V oddíle bydlení a komunálních služeb jsou v rámci programu bytové výstavby poskytovány půjčky na pořízení bydlení z Fondu rozvoje bydlení. Tato částka z původních 3,3 mil. Kč postupně klesá na 0,2 mil. Kč v posledním roce. V oblasti bytového hospodářství město investuje do oprav a zateplení bytových domů, které město pronajímá obyvatelům města. Investováno bylo od 2,9 mil. Kč v roce 2013 do 7,1 mil. Kč v roce 2012. Nejvyšší výdaje v této oblasti jsou transferovány do Technických služeb města Pelhřimova, p.o. V roce 2011 bylo na provoz této příspěvkové organizace vydáno 51,9 mil. Kč a na investice 1,99 mil. Kč. V roce 2012 z celkového transferu 55,76 mil. Kč šlo na investice 2,8 mil. Kč, v roce 2013 z celkového objemu 64,97 mil. Kč byla částka na

investice nejvyšší 5,1 mil. Kč. V roce 2014 pak město vydalo na provoz 55,67 mil. Kč a na investice 3,29 mil. Kč. V řádku ostatní jsou investice na územní plánování, členské příspěvky za členství v různých sdruženích v rámci územního rozvoje, výdaje na městské pohřby a další.

Oblast výdajů na ochranu životního prostředí se týká hlavně nakládání s odpady, na jehož svoz a třídění město každý rok vyplácí Technickým službám města Pelhřimova 8 mil. Kč jako provozní příspěvek. Na údržbu zeleně město přispívá částkou 0,7 mil. Kč, kromě roku 2014, kdy ale navyšuje příspěvek technickým službám o 1 mil. Kč na celkových 9 mil. Kč. V roce 2011 investovalo město do akce Kompostárna 0,74 mil. Kč, v roce 2012 pak 48,5 mil. Kč, z toho dotace z OP Životní prostředí činila 37,2 mil. Kč.

Obr. č. 11: Výdaje Pelhřimova na službu pro obyvatelstvo v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Skutečné výdaje na služby pro obyvatelstvo byly každoročně nižší než schválený rozpočet, v roce 2011 se vydalo 72 % ze schváleného rozpočtu, v následujícím roce 80 %, v roce 2013 byla úspěšnost čerpání schváleného rozpočtu na 99 % v roce 2014 pak 93 %.

3.2.4 Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti

Výdaje na sociální věci jsou v roce 2011 druhou nejvyšší výdajovou položkou, v následujících letech byly sociální transfery převedeny na úřad práce.

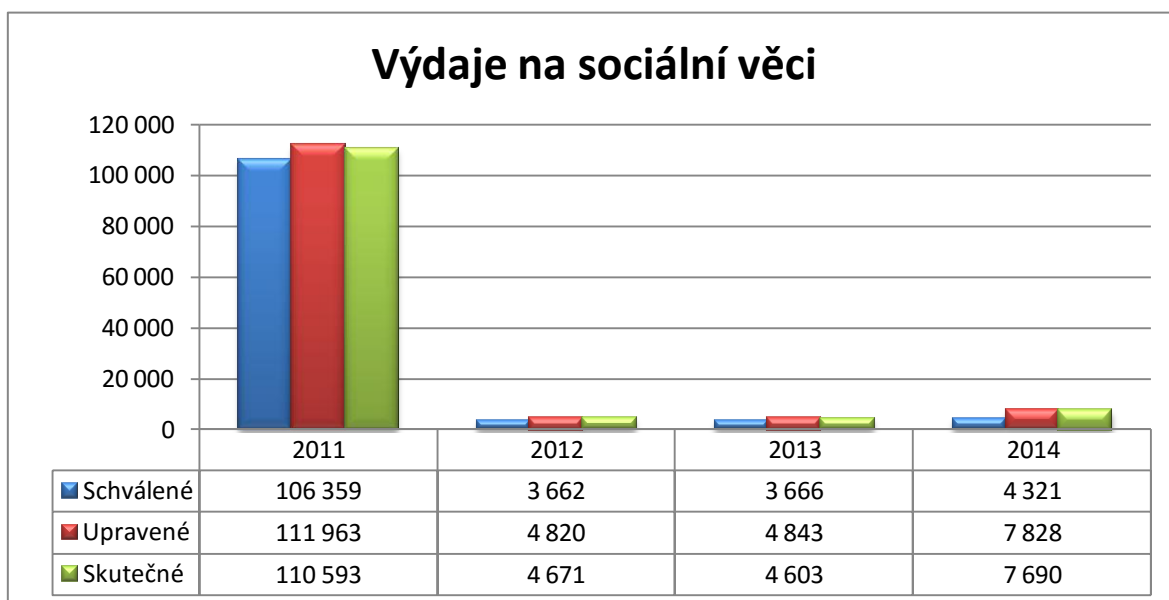
Tab. č. 17: Výdaje Pelhřimova na sociální věci v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Výdaje na sociální věci / rok	2011	2012	2013	2014
Dávky a podpory	106 275	0	0	0
Domov pro seniory, p.o.	4 309	4 660	4 557	6 721
Ostatní sociální služby	9	11	46	969
Celkem	110 593	4 671	4 603	7 690

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Město v rámci sociálních výdajů vyplácí příspěvek na provoz Domova pro seniory, p.o. ve výši 3,10-4,14 mil. Kč. Každoročně získává domov dotaci z Kraje Vysočina ve výši 0,40-1,15 mil. Kč. V roce 2014 ještě navíc dotaci z Ministerstva práce a sociálních věcí ve výši 2,1 mil. Kč.

Obr. č. 12: Výdaje Pelhřimova na sociální věci v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

V roce 2011 překročily výdaje schválený rozpočet o 4%, v následujících letech, kdy částka byla snížena o výplatu sociálních dávek, město překročilo schválený rozpočet o 27,6 %, 25,6 % a v posledním roce o 78 %.

3.2.5 Výdaje na obranu, bezpečnost a právní ochranu

Jedná se o procentuálně nejmenší skupinu výdajů, která se podílí v rozmezí 0,2-0,4 % na celkových výdajích.

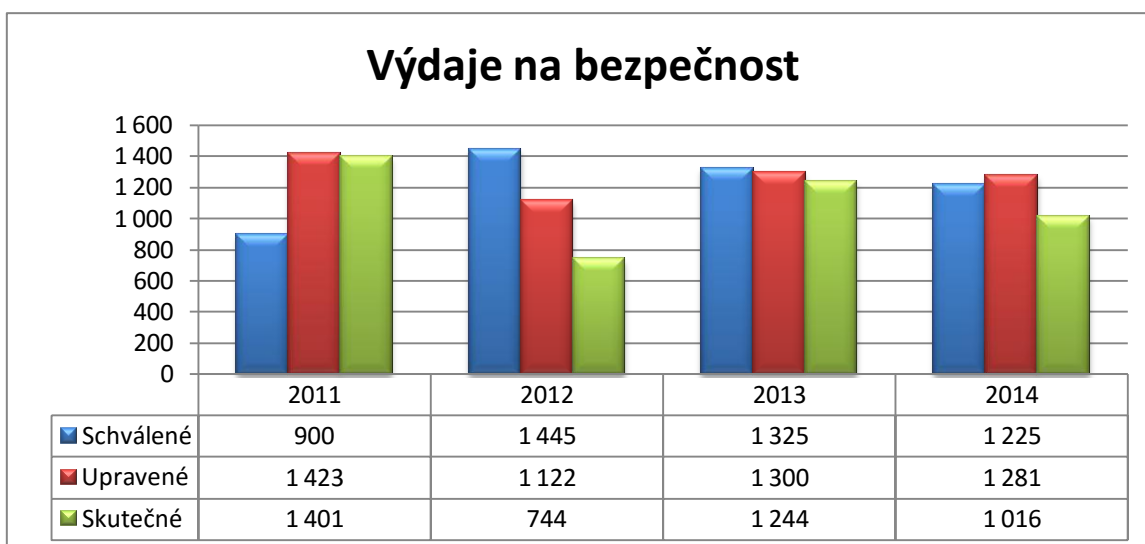
Tab. č. 18: Výdaje Pelhřimova na bezpečnost v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Výdaje na bezpečnost / rok	2011	2012	2013	2014
Bezpečnost a veřejný pořádek	552	89	397	340
Profesionální právní ochrana	200	200	200	200
Dobrovolná právní ochrana	649	454	647	476
Celkem	1 401	743	1 244	1 016

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Výdaje na bezpečnost a veřejný pořádek zahrnují především investice do kamerového systému a na zřízení dohledového pracoviště. Město každoročně vyplácí 0,2 mil. Kč jako příspěvek na profesionální právní ochranu Hasičskému záchrannému sboru ČR a dále investuje v rámci dobrovolné právní ochrany do jednotlivých sborů dobrovolných hasičů ročně částku kolem 0,5 mil. Kč.

Obr. č. 13: Výdaje Pelhřimova na bezpečnost v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Skutečné výdaje na bezpečnost byly v roce 2011 překročeny o 56 %, v následujících letech pak byly vyčerpány pouze z 51 %, 94 % a v posledním roce z 83 %.

3.2.6 Výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby

Výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby je druhá až třetí nejvyšší skupina výdajů v rozpočtu města Pelhřimova.

Tab. č. 19: Výdaje Pelhřimova na všeobecnou veřejnou správu v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Výdaje na všeobecnou veřejnou správu/ rok	2011	2012	2013	2014
Zastupitelstva obcí	2 779	2 764	2 807	3 817
Ostatní všeobecná správa	32	626	1 294	1 483
Činnost místní správy	73 970	63 677	64 623	66 745
Obecné výdaje z finančních operací	313	64	67	68
Pojištění majetku	728	759	764	763
Finanční operace	11 569	15 988	18 435	24 070
Ostatní činnost	5 493	5 676	961	910
Celkem	94 884	89 554	88 951	97 856

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Výdaje na zastupitelstvo obcí kryje odměny zastupitelům včetně povinných odvodů, dále pak výdaje za telefony, pohoštění, cestovné a ošatné. V roce 2014 byla odměna zastupitelům města o 1 mil. Kč vyšší než v předchozích letech.

Výdaje na ostatní všeobecnou správu jsou výdaje kryté účelovou dotací ze státního rozpočtu, v roce 2011 to bylo sčítání lidu, 2012 volby do senátu Parlamentu ČR, 2013 volby do poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a prezidentské volby a 2014 volby do Evropského parlamentu a do zastupitelstva obce.

Největší část výdajů, které jdou na činnost místní správy, je výdaj na platy zaměstnanců a s nimi spojené povinné odvody. Částka 51,49 mil. Kč z roku 2011 klesla na 47,58 mil. Kč v následujícím roce, v roce 2013 město vyplatilo 48,66 mil. Kč a v posledním roce 48,99 mil. Kč. Vyšší výdaj v roce 2011 způsobil vyšší počet zaměstnanců, kteří se starali o agentu výplat sociálních dávek. Přepočtený počet zaměstnanců města byl v roce 2011 135,75 osob, v následujících letech pak 131 a v posledním roce 130 osob. Částka od 9,70-10,80 mil. Kč v uvedených letech je vynaložena na nákup materiálu a drobného dlouhodobého hmotného majetku a pokrývá také výdaje na energie a pohonné hmoty. Na opravy a údržbu dlouhodobého hmotného majetku město vynaložilo 1-2,25 mil Kč každý rok. Nejvyšší investice byly čerpány v roce 2011 ve výši 6,67 mil. Kč na projekt Technologické centrum obce s rozšířenou působností, což bylo kryto z operačních programů EU. Kromě této investice, město každoročně investuje 1,3-2,9 mil. Kč na pořízení softwaru, licencí, automobilů a jiné.

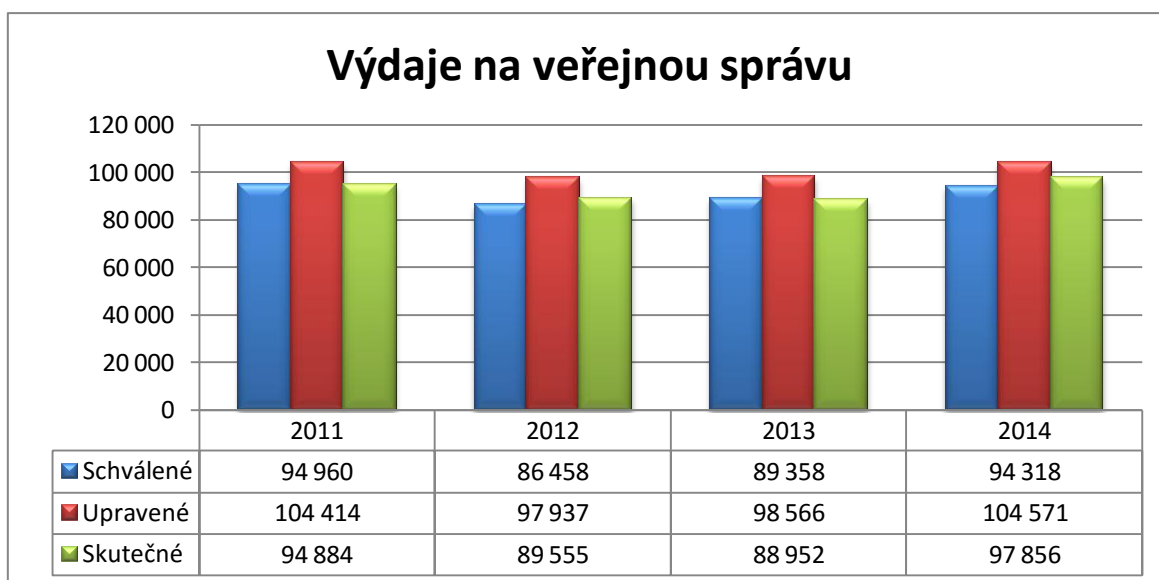
Obecné výdaje z finančních operací jsou poplatky za bankovní služby. Stabilní výdaje narušuje rok 2011, kdy bylo vydáno navíc 0,2 mil. Kč za poštovné a poukázečné sociálních dávek.

Pojištění majetku má mírně vzrůstající tendenci v závislosti na výši majetku a vinkulaci.

Na řádce finanční operace je proúčtována daň z příjmu právnických osob za předchozí rok a každoroční výdaj 0,3 mil. Kč jako příděl do Pojistného fondu města.

Výdaje na ostatní činnost veřejné správy jsou vrácené dotace za nevyplacené sociální dávky v roce 2011 ve výši 3,03 mil. Kč a 1,27 mil. Kč v následujícím roce za nevyplacené sociální dávky a plně nevyužitou dotaci na sčítání lidu. V roce 2012 město vyplatilo 3,16 mil. Kč jako náklady řízení ze soudního sporu. Zbylé částky do 1 mil. Kč jsou zůstatky částky stanovené kvalifikovaným odhadem na platy a odvody zaměstnanců za prosinec daného roku a budou příjmem v rozpočtu roku následujícího.

Obr. č. 14: Výdaje Pelhřimova na všeobecnou veřejnou správu v letech 2011-2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Skutečné výdaje na veřejnou správu se v letech 2011 a 2013 rovnaly schválenému rozpočtu, v letech 2012 a 2014 byly překročeny o 4 %.

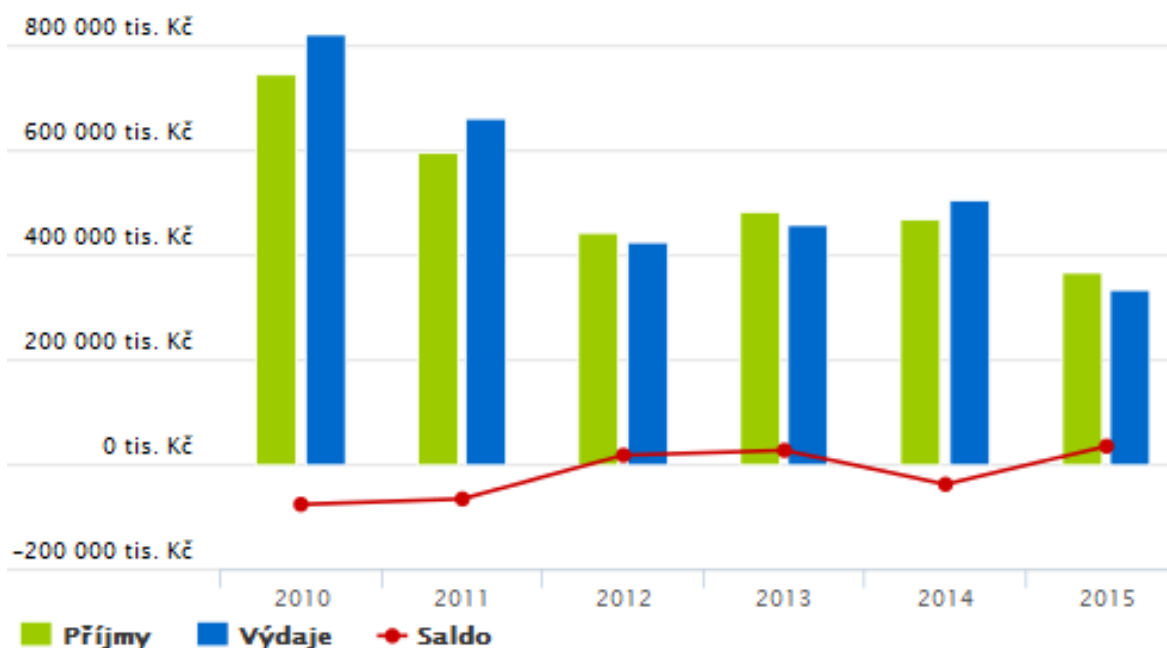
4. Zhodnocení současného stavu hospodaření

Město Pelhřimov má nejméně obyvatel ze všech pěti okresních měst kraje Vysočina. Jeho hospodaření lépe vynikne při srovnání s nimi, a to s městy Havlíčkův Brod a Žďár nad Sázavou, které jsou počtem obyvatel Pelhřimovu nejbližší a které mají obdobně vysoký rozpočet.

Město Havlíčkův Brod leží v severní části Kraje Vysočina. S počtem obyvatel 23.345 je o 44 % lidnatější než Pelhřimov, ale s rozpočtem ve výši 506,465 mil. Kč v roce 2014 přesahuje Pelhřimov pouze o 7%. (Monitor, 2015)

Město provozuje Teplo HB s.r.o. a tyto příspěvkové organizace: Technické služby, Sociální služby města Havlíčkův Brod, AZ CENTRUM – Středisko volného času, mateřskou školu, pět základních škol a základní uměleckou školu. (Městský úřad Havlíčkův Brod, 2016)

Obr. č. 15: Saldo skutečného rozpočtu města Havlíčkův Brod v letech 2010-2015

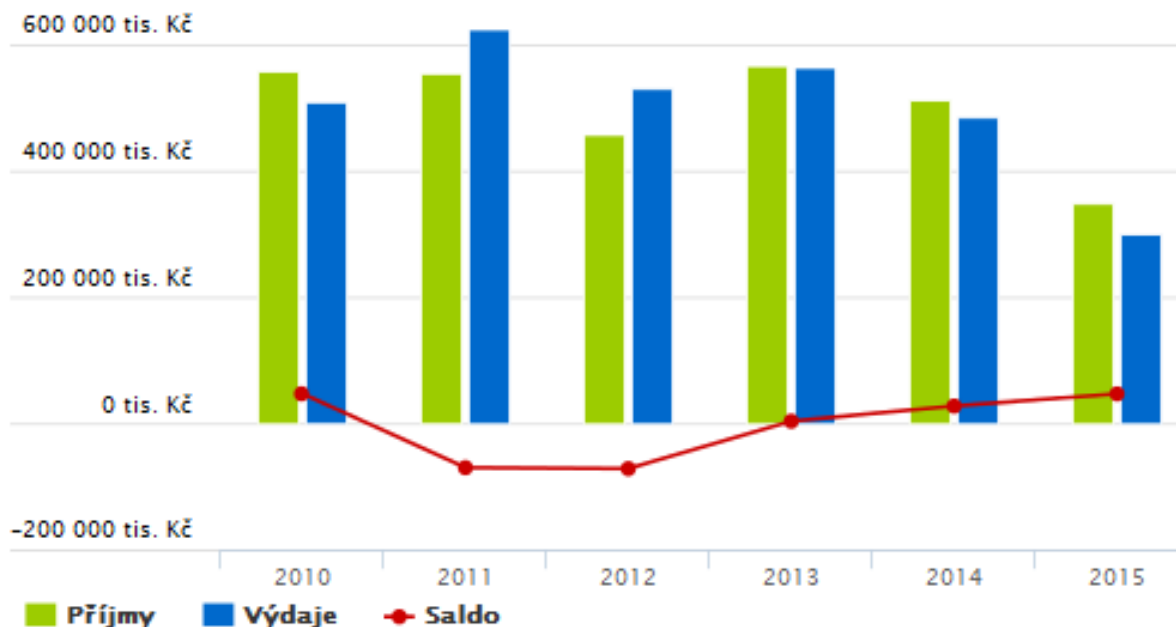

Zdroj: Monitor, 2015. Rok 2015 schválený rozpočet

Město Žďár nad Sázavou leží ve východní části kraje Vysočina. Počet obyvatel 21.669 jej řadí na předposlední místo v počtu obyvatel měst Kraje Vysočina, je to o 33,7 % více než Pelhřimov. Rozpočet za rok 2014 ve výši 485,859 mil. Kč je jen o 2,6 % vyšší než měl Pelhřimov. (Monitor, 2015)

Město provozuje následující příspěvkové organizace: Active – středisko volného času, SPORTIS, knihovnu, Kulturu Žďár, Polikliniku Žďár nad Sázavou, Sociální služby města Žďáru nad Sázavou, mateřskou školu, čtyři základní školy a základní uměleckou školu.

Obr. č. 16: Saldo skutečného rozpočtu města Žďár nad Sázavou v letech 2010-2015

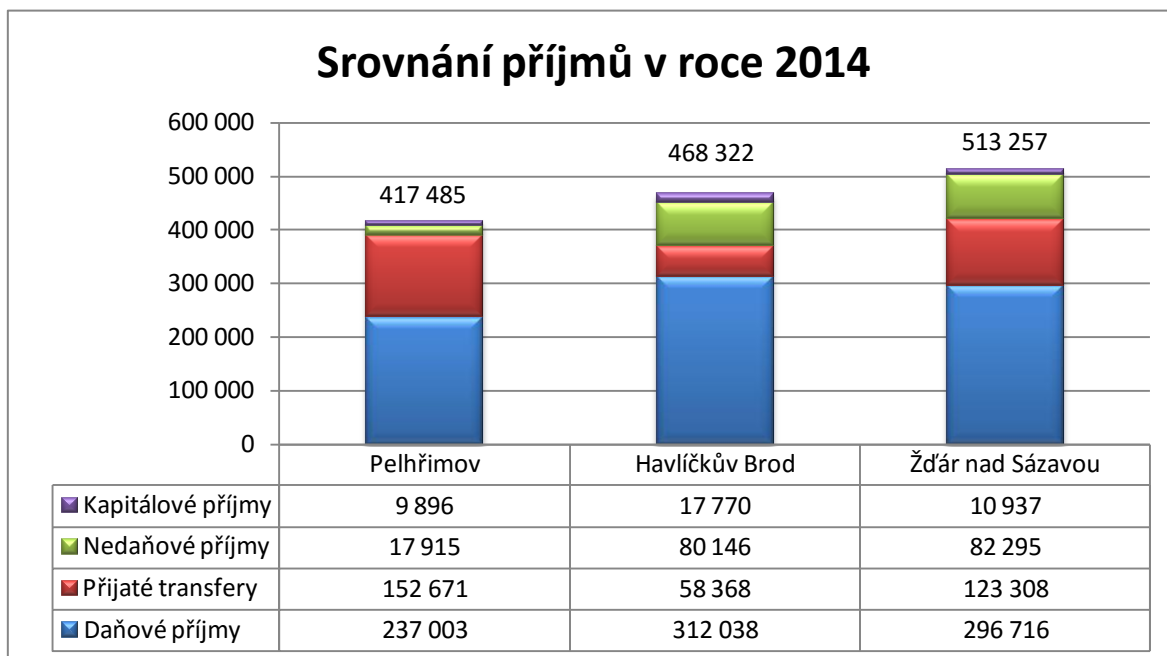
Zdroj: Monitor, 2015. Rok 2015 schválený rozpočet

Město Pelhřimov ve sledovaných letech 2011-2014 vždy schválilo schodkový rozpočet, ale skutečný rozpočet v letech 2011-2013 však vždy skončil s přebytkem. Jedině v roce 2014 skončilo hospodaření se záporným saldem ve výši 56,025 mil. Kč, které však město pokrylo z vlastních zdrojů. Dluhová služba má tedy hodnotu nula, proto o ní není blíže pojednáno. Havlíčkův Brod skončil s deficitním rozpočtem v letech 2011 a také v roce 2014, kdy saldo rozpočtu dosáhlo hodnoty minus 38,142 mil. Kč. Dluhová služba za rok 2014 byla 2,129 mil. Kč. Žďár nad Sázavou hospodařil v letech 2011-2012 s deficitním rozpočtem, V roce 2013 skončil s mírným přebytkem 3,3 mil. Kč a v roce 2014 s přebytkem 27,3 mil. Kč. Dluhová služba v tomto roce dosáhla výše 16,212 mil. Kč. Výše dluhu obou měst není sice alarmující, ale ve srovnání s nimi je hospodaření Pelhřimova vyrovnané a město není zadlužené.

4.1 Srovnání příjmů

Následující tabulka srovnává výše jednotlivých druhů příjmů městských rozpočtů.

Obr. č. 17: Srovnání struktury příjmů v roce 2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Pelhřimovu se daří lépe vybírat daně, v daňových příjmech na přepočítaného obyvatele získává 14.626 Kč na osobu, což je více než Havlíčkův Brod s přepočtem 13.366 Kč i než Žďár nad Sázavou s přepočtem 13.693 Kč. Přihlédneme-li k místním poplatkům, které si města určují sami, pak poplatky jsou ve všech městech srovnatelné. Pelhřimov dokonce vybírá o polovinu méně peněz v odvodech z výherních přístrojů než ve srovnávaných městech, kde je odvod ve výši kolem 16 mil. Kč.

V přijatých transferech je v roce 2014 opět Pelhřimov úspěšnější, a to především v investičních transferech. Pelhřimov dokázal v dotacích ze státního rozpočtu, respektive z Operačních programů EU, získat 107 mil. Kč, což je třikrát více než Žďár nad Sázavou (34 mil. Kč) a téměř osmnáctkrát více než Havlíčkův Brod (6 mil. Kč). Z celkových přijatých transferů Žďáru nad Sázavou ve výši 123,3 mil. Kč je 39,2 mil. Kč převod z vlastních fondů.

Nedaňové příjmy Pelhřimova jsou naopak 4,5krát nižší než ve srovnávaných městech. Žďár nad Sázavou získal 40,8 mil. Kč z pronájmu majetku a 28,8 mil. Kč z poskytování

služeb spojených s pronájmem. Havlíčkův Brod vybral z pronájmu 38,7 mil. Kč a z vlastní činnosti dalších 23,2 mil. Kč, z čehož je 16,45 mil. Kč spojených s bytovým hospodářstvím, stejně jako ve Žďáru nad Sázavou. V porovnání s těmito příjmy vybral Pelhřimov za pronájem 10,9 mil. Kč a příjmy z vlastní činnosti činily pouze 0,88 mil. Kč.

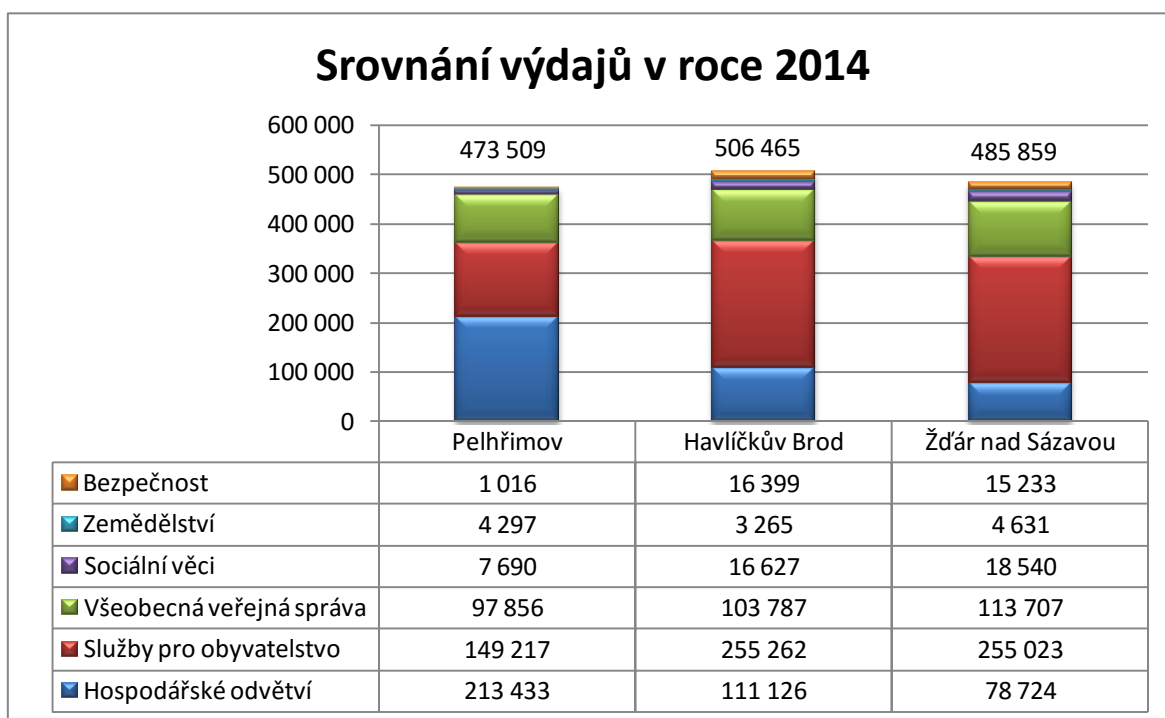
Kapitálové příjmy Pelhřimova jsou srovnatelné s příjmy Žďáru nad Sázavou. Město Havlíčkův Brod získalo do rozpočtu 17,7 mil. Kč za prodej pozemků a dalších nemovitostí.

V daňových příjmech a přijatých transferech je nato město Pelhřimov v porovnání s ostatními dvěma lépe. V přepočtu celkových příjmů na počet obyvatel získává Pelhřimov 25.765 Kč na obyvatele, Žďár nad Sázavou 23.686 Kč a Havlíčkův Brod 20.060 Kč. S přihlédnutím k faktu, že město Pelhřimov není zadlužené a saldo rozpočtu kryje z vlastních prostředků, pak lze hodnotit, že příjmy rozpočtu města Pelhřimova jsou ve srovnání s městy Žďár nad Sázavou a Havlíčkův Brod na lepší úrovni. (Městský úřad Havlíčkův Brod, 2016 a Město Žďár nad Sázavou, 2015)

4.2 Srovnání výdajů

V tabulce níže jsou zaznamenány výdaje rozpočtu jednotlivých měst v roce 2014.

Obr. č. 18: Srovnání struktury výdajů v roce 2014 (v tis. Kč)

Zdroj: Město Pelhřimov, 2015, zpracování vlastní

Disproporce ve výdajích Pelhřimova do hospodářského odvětví, na rozdíl od druhých měst, je dána investicemi ve vodním hospodářství do čističky odpadních vod ve výši 175 mil. Kč. Oproti tomu pak investice do pozemních komunikací ve výši 20 mil. Kč je velmi nízká ve srovnání s výdaji Havlíčkova Brodu ve výši 90 mil. Kč a Žďáru nad Sázavou ve výši 62 mil. Kč. Obdobná situace byla i v roce 2013, kdy výdaje na pozemní komunikace byly v Pelhřimově ve výši 7,1 mil. Kč, což bylo 7-15krát nižší než ve srovnávaných městech. Průměrné výdaje Pelhřimova na opravy pozemních komunikací ve sledovaných letech byly necelých 10 mil. Kč, v Havlíčkově Brodě téměř 58 mil. Kč a ve Žďáru nad Sázavou dokonce 65 mil. Kč.

V oddíle služeb pro obyvatelstvo vydává Pelhřimov v přepočtu na jednoho obyvatele 9.209 Kč, což je méně než Havlíčkův Brod s přepočtem 10.934 Kč a také než Žďár nad Sázavou s přepočtem 11.769 Kč na obyvatele. Velmi nízké jsou náklady Pelhřimova na tělovýchovnou a zájmovou činnost ve výši 8,2 mil. Kč v porovnání s 36,8 mil. Kč v Havlíčkově Brodě a 66,6 mil. Kč ve Žďáru nad Sázavou. Vysoký je také rozdíl ve výdajích na ochranu životního prostředí a nakládání s odpady, výdaj Pelhřimova je 9 mil. Kč, výdaj Havlíčkova Brodu 40 mil. Kč a výdaj Žďáru nad Sázavou 29 mil. Kč. Údržbu zeleně a odpadové hospodářství pro město zajišťují Technické služby města Pelhřimova, p.o., jehož výdaje jsou každoročně ve výši 53-65 mil. Kč. Celkem tedy na komunální služby, nakládání s odpady a ochranu životního prostředí vynakládá Pelhřimov nejvíce ze všech, a to 74 mil. Kč. Havlíčkův Brod 69 mil. Kč a Žďár nad Sázavou 42 mil. Kč. Ve výdajích na kulturu je v přepočtu na obyvatele nejvíce kulturním městem Pelhřimov, který celkově vynakládá 24,7 mil. Kč.

Důležitým faktorem efektivit města jsou náklady na platy zaměstnanců města. Z celkových výdajů na všeobecnou veřejnou správu a služby jde na platy a s nimi spojené odvody zaměstnanců města Pelhřimova 72,045 mil. Kč, Havlíčkova Brodu 93,739 mil. Kč a Žďáru nad Sázavou 87,956 mil. Kč. V přepočtu na jednoho obyvatele si pak každý občan Pelhřimova musí připlatit o 387-431 Kč více, než je přepočet na obyvatele ve sledovaných městech. Přepočet v Pelhřimově je 4.446 Kč, Havlíčkův Brod 4.015 Kč a Žďár nad Sázavou 4.059 Kč.

Ve výdajích na sociální službu je Pelhřimov na posledním místě. Většina ze 7,69 mil. Kč, což jsou výdaje na sociální službu, jsou výdaje na služby sociální péče. Každoročně jde na Domov pro seniory 6,7 mil. Kč. Proti tomu jsou výdaje na služby sociální péče

V Havlíčkově Brodě téměř dvojnásobné (12 mil. Kč) a ve Žďáru nad Sázavou téměř trojnásobné (17,1 mil. Kč).

Výdaje v oddíle zemědělství, lesní hospodářství a rybářství jsou téměř totožné.

V oddíle bezpečnost státu a právní ochrana vydává Pelhřimov na bezpečnost a veřejný pořádek pouze 0,33 mil. Kč., v porovnání s 15,1 a 13,9 mil. Kč, což jsou výdaje Havlíčkova Brodu a Žďáru nad Sázavou, se jedná o zanedbatelnou částku. (Městský úřad Havlíčkův Brod, 2016 a Město Žďár nad Sázavou, 2015)

S přihlédnutím k faktu, že město Pelhřimov není zadlužené a saldo rozpočtu kryje z vlastních prostředků, pak lze hodnotit, že finanční hospodaření města Pelhřimova je ve srovnání s městy Žďár nad Sázavou a Havlíčkův Brod na lepší úrovni a celková finanční situace města Pelhřimova je velmi dobrá. Záleží na tom, kam alokuje své výdaje. Rezervy ve výdajích jsou v porovnání s městy Havlíčkův Brod a Žďár nad Sázavou v oblasti poskytování služeb sociální péče, údržby pozemních komunikací, výdajů na tělovýchovu a zájmovou činnost a ve výdajích na bezpečnost a veřejný pořádek.

5. Návrh pro zlepšení hospodaření města

Na základě provedené analýzy hospodaření města bylo zjištěno, že finanční situace města Pelhřimova je velmi dobrá. V porovnání s městy Havlíčkův Brod a Žďár nad Sázavou není Pelhřimov zadlužen, zaostává však v oblasti výdajů na sociální služby, v oblasti výdajů na tělovýchovnou a zájmovou činnost a ve výdajích na opravy pozemních komunikací. Zároveň je třeba zlepšit rozpočtové plánování výdajů. V následujících podkapitolách jsou popsány návrhy na zlepšení hospodaření města.

5.1 Plánování rozpočtu

Pro efektivní fungování města je třeba, aby se plánovalo nejen na rok dopředu, ale v rámci rozpočtového výhledu nejlépe na pět let dopředu, aby se nastavila základní kontinuita nejen mezi jednotlivými rozpočty, ale i mezi volebním obdobím. Při každé čtyřleté výměně v čele města je samozřejmé, že nové vedení si přinese vlastní návrhy kam směřovat výdaje rozpočtu, ale základní vize zajišťování veřejných statků by měla být trvalá.

Pelhřimov, podobně jako obě srovnávaná města, leží na Českomoravské vrchovině, kde v zimě obvykle napadne sníh a teplota se dlouhodobě pohybuje pod bodem mrazu. Sníh, mraz a změny teplot narušují silnice a chodníky a způsobují značné škody na pozemních komunikacích. Proto je vhodné, aby se výdaje na opravy pozemních komunikací každoročně přibližovaly částce 40 mil. Kč, což je adekvátní výdaj z rozpočtu ve srovnání s počtem obyvatel v porovnání se srovnávanými městy.

Aby město mohlo efektivně nakládat se svými příjmy, je třeba vhodně naplánovat výdaje. V průběhu roku se situace může změnit, proto se vytváří upřesňující upravený rozpočet. V oblasti plánování výdajů na zemědělství a lesní hospodářství město Pelhřimov každoročně schválilo rozpočet od 0,6-0,7 mil. Kč, skutečné výdaje však dosáhly hodnoty 4,4-6,9 mil. Kč. V upraveném rozpočtu jsou již výdaje podobné skutečně vynaloženým. Ovšem ve výdajích do hospodářského odvětví v letech 2011-2013 nedošlo ke korekci v rozpočtu a skutečné výdaje dosáhly pouze 17,6-40% výše upraveného rozpočtu. Ačkoli ve výdajích na zemědělství a do hospodářského a průmyslového odvětví bylo město Pelhřimov závislé na dotacích plynoucích ze státního rozpočtu, již v průběhu roku muselo vědět, zda bude v žádostech o dotace úspěšné, či nikoli. V obou případech je také možné ponaučit se z předchozích období a výdaje naplánovat podle průměru skutečných výdajů posledních let.

5.2 Domov pro seniory

Demografické stárnutí postihuje v současnosti všechny vyspělé země. Nejvyšší počet obyvatel ve věku 65 a více let se očekává v 50. letech 21. století, kdy by mohl být až dvojnásobný ve srovnání se současným stavem. (MPSV, 2015)

Jak bylo výše ukázáno, výdaje na sociální služby a zvláště péče o seniory je v Pelhřimově ve srovnání s druhými městy, podhodnocena. Dlouhodobý proces stárnutí populace se velice výrazně projevuje i v Kraji Vysočina. Může za to dlouhodobě klesající porodnost, rostoucí věk dožití a projevuje se také vliv migrace. V roce 2013 žilo v Pelhřimově 2 944 osob starších 65 let, jednalo se o 18 % z celkového počtu obyvatel Pelhřimova. V rámci kraje jde o nejvyšší hodnoty. (ČSÚ, 2015)

Město Pelhřimov nyní provozuje pečovatelskou službu, denní stacionář a příspěvkovou organizaci Domov pro seniory Pelhřimov, který poskytuje pobytové sociální služby občanům, kteří mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Kapacita domova je 101 lůžek. Již dnes je však kapacita domova pro seniory na počet obyvatel nedostatečná. Čekací lhůta na lůžko se pohybuje od několika měsíců do několika let v závislosti na stupni soběstačnosti. Tato situace se bude se stárnutím obyvatelstva zhoršovat. Jen v Kraji Vysočina bylo za rok 2014 odmítnuto 3 531 žádostí o pobyt v domovech pro seniory. Domov pro seniory Pelhřimov nepřijímá osoby s těžkou demencí, včetně Alzheimerovy choroby. Pokud chtějí rodinní příslušníci umístit svého příbuzného s těmito chorobami do domova se zvláštním režimem, pak tak musí učinit mimo katastrální území města Pelhřimova, a to buď do 17 km vzdáleného Humpolce, nebo do stejně vzdálené Proseče u Pošné. (Domov, 2016; MPSV, 2015).

Podle České alzheimerovské společnosti žije v České republice 143 tisíc osob trpících demencí a riziko vzniku demence narůstá s věkem. Zatímco do 65 let věku trpí demencí každý 866., nad 65 let je to každý 13. V případě nejvyšších věkových kategorií nad 80 let věku pak každý pátý, nad 90 let pak dokonce téměř každý druhý. Lidí s demencí s ohledem na stárnutí populace tedy neustále přibývá. (Mátl, 2014)

V důsledku demografického stárnutí bude muset město Pelhřimov ve výdajích rozpočtu více myslet na své starší občany. Ne všichni budou moci zůstat i v seniorském věku v domácím prostředí a bude potřeba zajistit jejich péči v rámci pobytových sociálních

služeb typu domova pro seniory a domova se zvláštním režimem. Jelikož současná kapacita Domova pro seniory Pelhřimov je nedostatečná a domov se zvláštním režimem chybí zcela, bude vhodné vybudovat nový domov.

Vybudování nového kombinovaného domova pro seniory s kapacitou 30 lůžek a domova se zvláštním režimem s kapacitou 20 lůžek bude investičně velmi nákladné a bude třeba najít finanční prostředky na jeho realizaci. Odhad nákladů na realizaci stavby je následující:

- Kvalifikovaný odhad požadavku na prostor je 150 m³ na osobu.
- Odhad investice na stavbu budovy sloužící pro poskytování služeb sociální péče včetně vybavení je 6.500 Kč/m³.
- Ubytovací kapacita 50 osob.
- Vypracování projektu ve výši 10 % z celkové investované částky.
- Pozemek město poskytne zdarma.

Odhad nákladů realizace stavby ukazuje následující tabulka.

Tab. č. 20: Odhad finančních nákladů na stavbu domova pro seniory (v tis. Kč bez DPH)

	Náklady v Kč bez DPH
Cena za m ³	6 500,00 Kč
Stavba s prostorem 7 500 m ³	48 750 000,00 Kč
Vypracování projektu	4 875 000,00 Kč
Pozemek	- Kč
Celkové investiční náklady na stavbu	53 625 000,00 Kč

Zdroj: Med, 2015, zpracování vlastní

Za předpokladu, že město Pelhřimov poskytne zdarma pozemek pro realizaci stavby, pak budou odhadované náklady na celkovou výstavbu ve výši 53,6 mil. Kč. Pro období 2014-2020 není možné žádat o dotace z EU na stavbu domova pro seniory. V rámci programu vyhlášeném Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR pro léta 2014-2018 s názvem Rozvoj a obnova materiálně technické základny sociálních služeb je možné zažádat o dotace ve výši 75 % z celkových nákladů investiční akce na pořízení movitého i nemovitého majetku pro oblast sociálních služeb. O finance mohou požádat také územní samosprávné celky. Celkem by město Pelhřimov mohl z dotací získat až 40,2 mil. Kč,

zbylých 25 % ve výši 13,4 mil. Kč by muselo poskytnout z vlastních zdrojů nebo získat úvěr od bankovního domu. (Koubová, 2014)

5.3 Cyklotrasy

Město Pelhřimov se nazývá „Bránou Vysočiny“ a „Hlavním městem rekordů a kuriozit“ a tyto názvy mají mimo jiné přilákat potenciální turisty k návštěvě města. Zároveň v porovnání s městy Havlíčkův Brod a Žďár nad Sázavou vydává Pelhřimov 4-8 krát méně finančních prostředků na tělovýchovnou a zájmovou činnost. Investice do budování kvalitních cyklostezek v katastru města by zajistila sportovní vyžití všem věkovým kategoriím v Pelhřimově a zároveň by přilákala více návštěvníků do města, kteří by svou útratou podpořili zvláště pelhřimovské restaurace a obchody. Kvalitní a bezpečné cyklostezky by navíc pomohly snížit počet projíždějících a parkujících aut v centru města.

Nové cyklotrasy se v Pelhřimově nebudují, pokud vede přes Pelhřimov značená cyklotrasa, pak je obvykle značena po již existující silnici pro motorová vozidla a jak již bylo výše zmíněno, výdaje na opravy pozemních komunikací jsou v porovnání s jinými městy nízké.

Cyklotrasa by měla především spojit centrum města a autobusovým a vlakovým nádražím, dále by bylo vhodné vést cyklotrasu jako vyhlídkový okruh kolem pamětihodností města. Celkem je potřeba vybudovat 15 km cyklotras. V některých místech by se rozšířil a zpevnil chodník či silnice a vyznačila by se stezka pro cyklisty, jinde by se stezka vybuďovala nově. Náklady na vybudování 1 km nové cyklotrasy se liší v závislosti na terénu, zvoleném povrchu a počtu lávek a mostů. Globální ukazatel pro odhad cen staveb cyklistických stezek vypočítává Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI) na základě cen roku 2014. Pokud je cyklostezka pojata jako novostavba s asfaltovým povrchem v horském terénu, pak je cenový normativ na 1 km ve výši 5,45 mil. Kč bez DPH. Stavba zahrnuje:

- šířka cyklostezky 2,5 m,
- spodní stavbu v rozsahu sejmutí oranice, její rozprostření a odvodnění,
- vrchní stavbu – tloušťka vrstvy 0,4 m a betonové obrubníky,
- poměr komunikace vůči lávkám je 99 % komunikace a 1 % lávek.

V případě, že by bylo třeba vybudovat celých 15 km nových cyklostezek, pak by celková finanční investice do akce byla ve výši 81,75 mil. Kč. Náklady na financování je možné pokrýt příspěvkem ze SFDI, který poskytuje příspěvky až do výše 85 % z celkové investované částky. Pelhřimov by musel ve svém rozpočtu nalézt částku ve výši 12,26 mil. Kč, a pokud bude úspěšný v žádosti o příspěvek, pak od SFDI obdrží částku ve výši 69,5 mil. Kč. Jedná se o maximální částku. Výsledná investice bude nižší, protože nebude třeba postavit celých 15 km nových stezek, částečně se využije a upraví současné pozemní komunikace. SFDI upřesňuje každý rok pravidla pro poskytování příspěvků na výstavbu a údržbu cyklistických stezek. (SFDI, 2015)

Návrh počítá s nulovými výdaji za výkup cizích pozemků a předpokladem akce je, že cyklotrasy povedou přes území, které je v majetku města. Cyklotrasy budou sloužit nejen turistům, ale především obyvatelům města pro jízdu na kole, na in-line bruslích a pro výlety rodičů s dětmi v kočárku.

Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo provést finanční analýzu města Pelhřimova v období 2011-2014 a navrhnout opatření, která povedou ke zlepšení stávající situace.

V teoretické části byly nejprve charakterizovány územní samosprávné celky a jejich rozpočet jako hlavní nástroj pro finanční analýzu a dále bylo představeno město a jeho současná finanční situace.

Na základě provedené analýzy bylo zjištěno, že Pelhřimov v uvedených letech každoročně schvaluje schodkový rozpočet, ale skutečný rozpočet kromě roku 2014 skončí vždy s přebytkem.

Analýza příjmů dle druhového třídění ukázala, že nejvýznamnější jsou pro město daňové příjmy, z nichž nejvíce přispívají do rozpočtu města podíly na vybrané dani z přidané hodnoty, dále pak podíly na dani z příjmů právnických a fyzických osob. Druhou nejvýznamnější kapitolou na straně příjmů jsou přijaté transfery, především investiční dotace ze státního rozpočtu. Tuto oblast příjmů však město při schvalování rozpočtu výrazně podhodnocuje.

Analýza výdajů, která byla hodnocena podle funkčního třídění, zjistila, že město alokuje nejvíce výdajů do služeb pro obyvatelstvo prostřednictvím zřízených příspěvkových organizací, především do předškolního a školního vzdělávání a do komunálních služeb. Následují pak výdaje na zajištění všeobecné veřejné správy a služeb. Největší část výdajů, které jdou na činnost místní správy, je výdaj na platy zaměstnanců a s nimi spojené povinné odvody.

Po provedené finanční analýze bylo ve srovnání s městy Žďár nad Sázavou a Havlíčkův Brod zjištěno, že město sice hospodáří s vyrovnaným rozpočtem, ale vydává méně v oblasti sociálních služeb, v oblasti výdajů na tělovýchovnou a zájmovou činnost a ve výdajích na opravy pozemních komunikací.

Na základě analýzy byla v poslední kapitole navržena opatření, která povedou k optimalizaci výdajů. Především je to zlepšení plánování výdajů. Nepřesným plánováním může město obtížně plnit funkci správného hospodáře a správně rozhodovat, kam efektivně investovat získané finanční prostředky. S přihlédnutím k demografickému vývoji obyvatelstva a jeho sociální potřebě je nutné zabezpečit starší obyvatelstvo výstavbou nového domova pro seniory a domova se zvláštním režimem. Dalším návrhem, který

zajistí sportovní vyžití obyvatel a přivede do města více návštěvníků, je vybudování sítě kvalitních cyklostezek.

Ve srovnání s okolními městy není Pelhřimov zadlužen, ale případné saldo rozpočtu kryje z vlastních zdrojů. Záleží tedy na vedení města, jak bude úspěšné v žádostech o dotace a kam bude směřovat své výdaje. Uvedená navržená opatření mohou hospodaření města v budoucnu zlepšit.

Seznam tabulek

Tab. č. 1: Počty členů zastupitelstva	12
Tab. č. 2: Kritéria druhového třídění	17
Tab. č. 3: Obecné okruhy druhového třídění	17
Tab. č. 4: Odvětvové třídění	18
Tab. č. 5: Rozpočet města Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč)	29
Tab. č. 6: Saldo rozpočtu města Pelhřimova 2011-2014 (v tis. Kč)	29
Tab. č. 7: Příjmy dle druhového rozdělení v letech 2011-2014 (v tis. Kč)	31
Tab. č. 8: Daňové příjmy v letech 2011-2014 (v tis. Kč)	32
Tab. č. 9: Nedaňové příjmy v letech 2011-2014 (v tis. Kč)	35
Tab. č. 10: Kapitálové příjmy v letech 2011-2014 (v tis. Kč).....	38
Tab. č. 11: Přijaté transfery v letech 2011-2014 (v tis. Kč)	40
Tab. č. 12: Výdaje Pelhřimova dle druhového rozdělení v letech 2011-2014 (v tis. Kč) ...	42
Tab. č. 13: Výdaje Pelhřimova dle funkčního třídění v letech 2011-2014 (v tis. Kč).....	43
Tab. č. 14: Zemědělské výdaje Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč).....	44
Tab. č. 15: Hospodářské výdaje Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč)	45
Tab. č. 16: Výdaje Pelhřimova na službu pro obyvatelstvo v letech 2011-2014 (v tis. Kč)47	
Tab. č. 17: Výdaje Pelhřimova na sociální věci v letech 2011-2014 (v tis. Kč).....	50
Tab. č. 18: Výdaje Pelhřimova na bezpečnost v letech 2011-2014 (v tis. Kč)	51
Tab. č. 19: Výdaje Pelhřimova na všeobecnou veřejnou správu v letech 2011-2014 (v tis. Kč).....	52
Tab. č. 20: Odhad finančních nákladů na stavbu domova pro seniory (v tis. Kč)	62

Seznam obrázků

Obr. č. 1: Vývoj počtu obyvatel Pelhřimova v letech 1869-2015.....	24
Obr. č. 2: Saldo skutečného rozpočtu města Pelhřimova v letech 2010-2015	30
Obr. č. 3: Struktura příjmů rozpočtu Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč).....	32
Obr. č. 4: Daňové příjmy rozpočtu města Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč)	34
Obr. č. 5: Nedaňové příjmy rozpočtu města Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč)....	38
Obr. č. 6: Kapitálové příjmy rozpočtu města Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč) ..	39
Obr. č. 7: Přijaté transfery rozpočtu města Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč).....	41
Obr. č. 8: Struktura výdajů rozpočtu Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč)	43
Obr. č. 9: Zemědělské výdaje Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč).....	44
Obr. č. 10: Hospodářské výdaje Pelhřimova v letech 2011-2014 (v tis. Kč).....	46
Obr. č. 11: Výdaje Pelhřimova na službu pro obyvatelstvo v letech 2011-2014 (v tis. Kč)49	
Obr. č. 12: Výdaje Pelhřimova na sociální věci v letech 2011-2014 (v tis. Kč).....	50
Obr. č. 13: Výdaje Pelhřimova na bezpečnost v letech 2011-2014 (v tis. Kč)	51
Obr. č. 14: Výdaje Pelhřimova na všeobecnou veřejnou správu v letech 2011-2014 (v tis. Kč).....	53
Obr. č. 15: Saldo skutečného rozpočtu města Havlíčkův Brod v letech 2010-2015.	54
Obr. č. 16: Saldo skutečného rozpočtu města Žďár nad Sázavou v letech 2010-2015.....	55
Obr. č. 17: Srovnání struktury příjmů v roce 2014 (v tis. Kč)	56
Obr. č. 18: Srovnání struktury výdajů v roce 2014 (v tis. Kč)	57

Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika

DNM – Dlouhodobý nehmotný majetek

DPFO – Daň z příjmů fyzických osob

DPPO – Daň z příjmů právnických osob

DPH – Daň z přidané hodnoty

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MŠ – Mateřská škola

SFDI – Státní fond dopravní infrastruktury

OP – Operační program

p.o. – příspěvková organizace

s.r.o. – společnost s ručením omezeným

ZŠ – Základní škola

ZUŠ – Základní umělecká škola

Seznam použité literatury

Knižní zdroje

CÍSAŘOVÁ, Eliška, PAVEL, Jan. *Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Praha: Transparency International – Česká republika, 2008, 94 s., ISBN 978-80-87123-06-5

KOUTNÍK, Jaroslav. *Pelhřimovsko roku 1888*. Pelhřimov: Městský národní výbor v Pelhřimově, 1988, 32 s., Mimořádné číslo zpravodaje SKP

KVÁŠOVÁ, Miroslava. *Zmizelé Čechy*. Praha: Paseka, 2008, 72 s., ISBN 978-80-7185-924-6

LORENC, Jiří, KAŠPÁRKOVÁ, Jitka. *Rozpočtová skladba a účetnictví 2014 pro územní samosprávné celky*. Polešovice: M LORDY s.r.o., 2014, 596 s., ISBN 978-80-260-5920-2

MARTÍNEK, Zdeněk a kolektiv. *Pelhřimov*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2014, 603 s., ISBN 978-80-7422-289-4

NAHODIL, František a kolektiv. *Veřejné finance v České republice*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2009, 359 s., ISBN 978-80-7380-162-5

PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Financování územní samosprávy*. Brno: Masarykova univerzita, 2008, 238 s., ISBN 978-80-210-4511-8

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: Teorie a praxe v ČR*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 588 s., ISBN 978-80-7357-614-1

PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance. Teorie a praxe v ČR*. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011, 642 s., ISBN 978-80-7357-698-1

PROVAZNÍKOVÁ, Romana, SEDLÁČKOVÁ, Olga. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualizované a rozšířené vydání, Praha: Grada Publishing a. s., 2009, 304 s., ISBN 978-80-247-2789-9

VAVROCHOVÁ, Simona, KUŠ, Petr. *Územní samosprávné celky*. 2. aktualizované vydání, Praha: Institut pro místní správu Praha, 2012, 119 s., ISBN 978-80-86976-26-6

Právní předpisy

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

Vyhláška Ministerstva financí ČR č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

Internetové zdroje

Ministerstvo vnitra ČR. *Počty obyvatel v obcích*. [online databáze] Aktualizace 2015. [cit. 2015-10-14]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>

Ministerstvo financí ČR. *Pokladní plnění 2012. Hospodaření územních rozpočtů*. [online] Aktualizace 2012. [cit. 2015-12-09] Dostupné z: www.mfcr.cz

Ministerstvo financí ČR. *Pokladní plnění 2013. Hospodaření územních rozpočtů*. [online] Aktualizace 2013. [cit. 2015-12-09] Dostupné z: www.mfcr.cz

Ministerstvo financí ČR. *Územní rozpočty. Nový model sdílených daní pro obce – rok 2013*. [online] Aktualizace 2013. [cit. 2015-12-09] Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/prijmy-kraju-a-obci/zakladni-informace/2013/novy-model-sdilenych-dani-pro-obce-10890>

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. *Senioři a politika stárnutí*. [online] Aktualizace 2015. [cit. 2016-01-18] Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/2856>

Český statistický úřad. *Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí 2014*. [online databáze] Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2015, 146 s., ISBN 978-80-7421-104-1. [cit. 2016-01-18] Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20537750/33014915a1.pdf/b133cc2e-8d7a-4e11-81a2-4bec363b8a4f?version=1.3>

Management mania. *Finanční analýza*. [online] Aktualizace 2013. [cit. 2015-11-21] Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/financni-analyza>

Regionální rozvojová agentura Vysočina z.s.p.o. *Strategický plán rozvoje města Pelhřimov. Na období 2014 – 2020.* [online] Aktualizace 2013. [cit. 2015-11-21]

Dostupné z: http://www.fokusvysocina.cz/Userfiles/file/mapa-zameru/strategicky_plan_rozvoje_mesta_pelhrimov_2014_2020.pdf

MÁTL, Ondřej, a kolektiv. *Zpráva o stavu demence 2014. Existují v krajích České republiky významnější rozdíly?* [online časopis] Praha: Česká alzheimerovská společnost, o.p.s, 2014, ISBN 978-80-86541-34-1. [cit. 2016-01-18] Dostupné z: <http://www.alzheimer.cz/res/data/001/000188.pdf>

RÚŽIČKOVÁ, Jiřina, a kolektiv. *Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005.* [online] Praha: ČSÚ, 2006, ISBN 80-250-1310-3. [cit. 2015-11-21] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/historicky-lexikon-obci-ceske-republiky-2001-8771jn6lu9>

Sdružení obcí Vysočiny. [online] Aktualizace 2015. [cit. 2015-11-24] Dostupné z: <http://www.obcevysociny.cz/>

Národní síť zdravých měst. [online] Aktualizace 2015. [cit. 2015-11-24] Dostupné z: <http://nszm.cz/>

Mikroregion Pelhřimov. [online] Aktualizace 27. 11. 2015. [cit. 2015-11-18] Dostupné z: <http://www.mikroregionpelhrimov.cz/>

Sdružení historických sídel. [online] Aktualizace 2015. [cit. 2015-11-24] Dostupné z: <http://www.historickasidla.cz/>

Město Pelhřimov. *Oficiální web města.* [online] Aktualizace 2015. [cit. 2015-11-24] Dostupné z: <http://www.mupe.cz/>

Město Žďár nad Sázavou. *Oficiální web města.* [online] Aktualizace 2015. [cit. 2016-01-16] Dostupné z: <http://www.zdarns.cz/>

Městský úřad Havlíčkův Brod. *Oficiální web města.* [online] Aktualizace 2016. [cit. 2016-01-16] Dostupné z: <http://www.muhb.cz/>

Monitor. Aplikace Ministerstva financí ČR. *Státní pokladna. Analýza.* [online] Aktualizace 2015. [cit. 2015-11-24] Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2014/>

Domov pro seniory Pelhřimov. *Oficiální stránky Domova.* [online] Aktualizace 2015. [cit. 2016-01-17] Dostupné z: <http://www.dpsp.cz/uvod>

KOUBOVÁ, Michaela. *Domovy pro seniory: ČR přišla o možnost dotací z EU. Musí je vyplácet z vlastního rozpočtu.* [online elektronický časopis] *Zdravotnický deník*, 2014. [cit. 2016-01-21] Dostupné z: <http://www.zdravotnickydenik.cz/2014/12/domovy-pro-seniory-cr-prisla-o-moznost-dotaci-z-eu-musi-je-vyplacet-z-vlastniho-rozpocetu/>

Státní fond dopravní infrastruktury. *Pravidla pro poskytování příspěvků na výstavbu a údržbu cyklistických stezek pro rok 2016.* [online] Aktualizace 2015. [cit. 2016-01-22] Dostupné z: <http://www.sfdi.cz/poskytovani-prispevku/cyklisticke-stezky/>

Státní fond dopravní infrastruktury. *Cenové databáze. Cenové normativy staveb cyklistických stezek 2014.* [online] Aktualizace 2015. [cit. 2016-01-22] Dostupné z: <http://www.sfdi.cz/poskytovani-informaci/cenove-databaze/>

Jiné zdroje

MED, Otakar. *Ústní sdělení.* Inženýr architekt, OSVČ.

NOVÁKOVÁ, Lenka. *Písemné sdělení.* [elektronická pošta] 2016. [cit. 2016-01-26] Finanční odbor města Pelhřimova.

Seznam příloh

Příloha A: Seznam obcí v katastru města Pelhřimova

Příloha A: Seznam obcí v katastru města Pelhřimova dle abecedy

1. Benátky
2. Bítětice
3. Čakovice
4. Hodějovice
5. Houserovka
6. Chvojnov
7. Janovice (Ostrovec)
8. Lešov
9. Lipice
10. Myslotín
11. Nemojov
12. Pejškov
13. Pelhřimov
14. Pobistrýce
15. Radětín
16. Radňov
17. Rybníček
18. Skrýšov
19. Služátky
20. Starý Pelhřimov
21. Strměchy (Jelcovy Lhotky, Kocourovy Lhotky)
22. Útěchovičky
23. Vlásenice
24. Vlásenice – Drbohlavy

Abstrakt

SÝKORA, Luboš. *Finanční hospodaření města Pelhřimova*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 74 s. 2016

Klíčová slova: město, rozpočet, příjmy, výdaje, Pelhřimov

Tato bakalářská práce je zaměřena na finanční hospodaření města Pelhřimova. Je rozdělena na pět kapitol. První kapitola je teoretická část, kde jsou charakterizovány územní samosprávné celky a jejich rozpočet na základě prostudované literatury, která je uvedena v seznamu použité literatury. Praktická část začíná druhou kapitolou představením města Pelhřimova, ve třetí kapitole je provedena analýza finančního hospodaření města v letech 2011 až 2014 na straně příjmů a výdajů. Ve čtvrté kapitole je zhodnoceno finanční hospodaření města Pelhřimova ve srovnání s městy Havlíčkův Brod a Žďár nad Sázavou. Na základě zjištěných skutečností jsou v poslední kapitole podány návrhy na zlepšení hospodaření města.

Abstract

SÝKORA, Luboš. *Finacial management of the town of Pelhřimov*. Bachelor thesis. Pilsen: Faculty of Economics, University of West Bohemia in Pilsen, 74 p., 2016

Key words: town, budget, revenue, expenses, Pelhřimov

This bachelor thesis is focused on financial management of the town of Pelhřimov. It is divided into five parts. The first chapter is theoretical and defines local authorities and their budget on the base of the bibliography. The practical part begins in the second chapter with introduction of the town Pelhřimov. The budget from 2011 to 2014 is analyzed by revenue and expenses in the third chapter. The financial management of the town of Pelhřimov is evaluated in the fourth chapter in comparison with the towns Havlickuv Brod and Zdar nad Sazavou. Based on the findings, options presented to improve financial management are given in the final chapter.